زنجیرەیەك گوتار لە بارەی ناسنامە (5-7) ئەمین مەعلوف

بە جیهانیبوون و ناسنامە
عەبدولموتەڵیب عەبدوڵڵا

((ئەمین مەعلوف)) نوسەر و ڕۆشنبیری هاوچەرخی عەرەبی، لە نوسینی ڕۆماندا ئەزمونێکی تایبەت بەخۆی بونیادناوە و لە میانی ئەو ئەزموونەشدا مێژوو وەك پێکهاتەیەکی سەرەکی و وەك بنەمایەك بۆ تێڕامان لە ئێستا دەخاتە روو، هەر لەوێشەوە سەفەر بە ناو شوێن و کاتدا دەکات و دەیەوێت لەو سەفەرانەوە ژیارییەکان بدۆزێتەوە، لەوێشەوە بەرەو ناخی مرۆڤ شۆڕ بێتەوە.

کتێبی ((ناسنامە بکوژەکان)) شێوازێکە دوور لە شێوازی ڕۆماننوسین، بەڵام وەك چۆن لە ڕۆماندا بەرەو ناخی شتەکان شۆڕدەبێتەوە لەم کتێبەشدا قسە لە ئاڵۆزی و ململانێ ئەنتیکەییەکان دەکات و رەگەزە زاڵ و رەگەزە چەپێنراوەکانی ناسنامە دەخاتە بەر باس و لێکۆڵینەوە، بە زمانی چەمك و گۆڕانکارییە چەمکیەکانەوە قسە لە لێبوردن و یەکسانی و ئازادی و ماف دەکات، هەر بەو مانایەش هەوڵی لێکنزیکبوونەوەی ڕۆشنبیریی ئەمڕۆ و دوێنێ دەدات، باس لە پێکهاتەیەکی ڕۆشنبیریی فرەڕەهەند و جۆراوجۆر دەکات.
((ئەمین مەعلوف)) دەڵێ: نوسین نیشتمانی منە، بەڵام ئەگەر زمان بە نیشتمان دابنێین، دەڵێم من بە سێ نیشتمانەوە پەیوەستم، یەکەمیان زمانی دایکمە زمانی عەرەبی، دووەمیان زمانی تەعبیرکردنمە زمانی فەڕەنسی، پاشان بە پلەی سێیەم پەیوەست بوونێکی هاوڵاتیانە و تایبەتیم بە هۆی خێزان و مێژووەوە بە زمانی ئینگلیزییەوە هەیە… وەك لە کتێبی ((ناسنامە بکوژەکان))یش دەردەکەوێت بەردەوام پارێزگاری لەو فرەییەی زمان دەکات و بە سەرچاوەیەکی دەوڵەمەندی ڕۆشنبیری دەیداتە قەڵەم.

ئەمین مەعلوف خاوەنی ڕۆمانی ((لیون ئەفریفی))یە، بۆ حەڤدە زمانی زیندووی دنیا تەرجەمەکراوە، ساڵی 1986 لە پاریس دەرچوو (300) هەزار دانەی لە فەڕەنسا لێفرۆشرا، جگە لەو چاپکراوانەی بە شێوەی کتێبی گیرفان بڵاوکرانەوە، ئەو ڕۆمانە لە (40) وڵاتدا

دابەشکراوە، ئەو پیاوە خاوەنی رۆشنبیرییەکی فرەیە، بۆیە بە یەکێك لە رۆشنبیرە یونیڤێرساڵەکان ناوی دەرکردووە ((بۆ زانیاری زۆتر بڕوانە گۆڤاری ((الوسگ)) ژ 446- 14/8/2000))

ناسنامە بکوژەکان

بە جیهانیبوون رستێك پرۆسەی یەکانگیر و تێکچرژاوە، خۆی لە بزاڤ و بیر و سەرمایە و زانیارییەکان بەرجەستە دەکات و هەر لەوێشەوە دەلالەت لە ئابووری ئەلکترۆنی و راگەیاندن و بوارەکانی تەلەفزیۆن و ئەو واقیعە دەکات، کە لە دەرئەنجامی شۆڕشی زانیارییەکان سەرچاوە دەگرێ.

لە سەردەمی بە جیهانیبووندا ملیۆنان دەبینین لە نێوان جەختکردنی ناسنامە و ونبوونی ناسنامەدا دەژین، لە نێوان ئوسولییەت و هەڵوەشاندنەوەی ئیختیارەکان، تەواو خۆیان ونکردوە، بەڵام دەبێ بزانین بە جیهانیبوون وەك گۆڕانکارییەکی مێژوویی، یان بەخششی تەکنەلۆجیا، مەترسی بایەخەکەی لە سەر چۆنییەتی مامەڵەکردن وەستاوە! کەواتە پێویستە دەرگا لە ناسنامەکان بکەینەوە پێویستە جیاوازییەکان وەك جیاوازی تەماشا بکەین، دەرگا لە رەگەزەکانی پێناسە بکەینەوە، دەبێ بزانین ویژدانی زیندوو لە فرەڕەنگی دایە، یان بەرجەستەکردنی رەنگێك بە سەر تەواوی رەنگەکانی دیکە، یان بەرجەستەکردنی تەنیا رەگەزێك لە رەگەزەکانی ناسنامە، چونکە رەتکردنەوەی ئەویدی دنیایەك وێنە دەکات، کە ستەم تێیدا باڵا دەستە، دنیایەکی تۆتالیتێر، دنیایەك کە پێویستی بە بەرەیەك لە ستەمکار و خوێنڕێژ هەیە، ئەمڕۆ ئەو بیرکردنەوەیە، بیرکردنەوەیەکی میتۆلۆژیانەیە، بیرکردنەوەیەکە پشتبەست بە حیکایەتە گەورەکان، ئەو جۆرە لە بیرکردنەوە راستەوخۆ دەلالەت لە فەرامۆشکردنی جیاوازییەکان دەکات، ئیرادە و هێزی مرۆڤ دەخاتە پەراوێزەوە، راستەوخۆ فەرامۆشکردنی ئیرادە و ئیبداعە.

((ئەمین مەعلوف)) دەڵێت: تاوانێك کە بەناوی بیروڕا دەکرێت، خودی بیروڕاکە تاوانبار نییە، چونکە ((دەق)) کار لە حەقیقەتی دنیا ناکات، تەنها لە دووتوێی بۆچوونی ئێمەوە نەبێت، لە هەر سەردەمێکدا چەند رستەیەك دەڕوا، چەند رستەیەك کە نایبینین، ئەو لایەنەی دەمانەوێت بەرجەستەی بکەین، ئەگەر بەشێکی پەیوەندی بە زمانی چەمك و رۆشنبیرییەوە هەبێت، بەشێکی راستەوخۆ پەیوەندی بە یادەوەرییەوە هەیە، بەڵام چۆن دەتوانین لە دەرەوەی یادەوەرییەوەیە لە رێگای دووبارە فۆرمەلەکردنی پێکهاتەکانی فیکرەوە خوێندنەوەی جۆراوجۆر ئەنجام بدەین، دەشێ ئەو پرسیارە دەرهاویشتەی ئەو بۆچوونەی ((ئەمین مەعلوف)) بێ، کاتێك دەڵێ: چۆن

دەتوانین بڵێین ((پۆل پۆت)) پەیوەندی بە مارکسییەوە نییە؟ رژێمی ((بینۆشیە)) پەیوەندی بەمەسیحییەتەوە نییە؟ پاشان دەپرسێ ئایا بە راستی لە مەسیحییەت لێکبووردن هەبووە، مەسیحییەت رێزی ئازادی گرتووە، دیموکراسی بووە؟ با بۆ ئەمە کتێبە مێژووییەکان هەڵدەینەوە! چەمکی ((لێبوردن)) پەیوەندی نێوان لێبوردە و لێبورا و دەسەپێنێ، ئەوەی ئەو پەیوەندییەش رێکدەخاتەوە جگە لە ((هاوسەنگی)) هێز شتێکی دیکە نییە، واتە چەمکی لێبوردن هیچ کاتێك رێزگرتنی ئەو بیروڕایانە ناگرێتەوە، کە ناکۆکن لەگەڵیاندا، بەڵکو ئێمە لە یەکێك دەبوورین کە ناتوانین رێگای لێبگرین، ئەوەی کە دەشبورێ لاوازە، دەشێ کاتێك بە هێز بێت بە پێچەوانەوە نەبوورێ، دووبارە با کتێبە مێژووییەکان هەڵدەینەوە، چەندین چەوساندنەوە و ئازاردان و کوشتن و بڕین و حورمەت شکاندنی مرۆڤانەمان بەرچاو دەکەوێت، بە ناوی ئایینەوە کراوە، زۆرجاریش پەیوەندی بە رەگەزی ئایینەوە نییە، بۆ نموونە حاڵەتی ((ستالینی)) کەدژ بە ئایینە -یان نازییەت کە رەگەزپەرستییە و ئایین فەرامۆش دەکات…

کتێبی ((ناسنامە بکوژەکان- چەند خوێندنەوەیەك بۆ ئینتما و بەجیهانیبوون- وەرگێڕانی بۆ عەرەبی- دکتۆر نەبیل موحسین/ 1999- سوریا)) دەڵێ ئەگەر پێکەوە ژیانی مەسیحی و موسوڵمانان لێکبووردن بگەیەنێت، کەواتە دەبێ لە بیرمان چوو بێت، کە وشەی کاسۆلیك لە مانا زمانەوانییە یۆنانییەکەیدا واتای ((سەرتاپا و گشتی و جیهانی)) دەگەیەنێت، پاشان ئەو کاتەی مەیلی ناسیۆنالی لە ئەوروپا لە هەڵەتدابوو ((لێکبووردن)) ملکەچی بەرژەوەندییەکانی ((ناسیونال)) کرابوو.هەموو ئەوانە پێمان دەڵێن لێکبووردن لەگەڵ لێکنەبووردن ناکۆك ناکەوێتەوە، بەڵکو سەرەوژێرکردنیەتی، هەردووکیان جۆرێکن لە زۆرداری و کەڵەگایی، یەکەمیان مافی ئازادی و ویژدان بەخۆ دەبەخشێ و دووەم رێگا بەخۆدەدا پەردەپۆشی بکات.

کەواتە قسەکردن لە لێکبوردن بۆخۆی دەلالەت لە کەڵەگایی دەکات، ئەوەی جیگای قسەکردنە ئەوەیە، کە لە دەرەوەی ((لێکبوردن و لێکنەبوردن)) وەك هاوڵاتی بە یەکسانی سەیری مرۆڤ بکەین، مامەڵەیەکی مرۆییانە لەگەڵ یەکتردا بە ئەنجام بگەیەنین، پێویستە هاوڵاتی تەواوی مافەکانی پارێزراو بێ، جا موسوڵمان بێ یان مەسیحی یان کافر، پرسیار ئەوە نییە کامە رەگەز لە رەگەزەکانی ناسنامە بێچوونە ناو ژیان و بەجیهانیبوون بەرجەستە بکەین، بەڵکو پرسیارەکان لە ئیرادەی تاك و ئیرادەی دەستەجەمعییەوە بەرز دەبێتەوە، ئەو پرسیارانەی پێشکەوتنی خۆرئاوا و دواکەوتنی

خۆرهەڵات دەخاتە روو.

خۆرئاوا و تاکی خۆرئاوایی ئەو کاتەی ئیرادە و خواستەکانی خۆی پراکتیزە دەکرد و بە فۆرمەلەکردنی فیکر و مەعریفەوە خەریك بوو، ئەو کات خۆرهەڵات بە ئاراستەیەکی پێچەوانە دەڕۆیشت… جیهانی ئەمڕۆ، ئەگەر و رووداوەکانی بۆ ساتەوەختی دامەزراندن دەگەڕاندەوە، کاتێك قسە لەوە دەکەین خۆرئاوا پێشکەوتووە، بەڵام خۆرهەڵات ((سەلەفیەت)) بێهیوایە، لێرەوەیە خۆرئاوا بەو هەموو مێژووە خوێناوییەی بەو هەموو رەگەزپەرستییەی بەو هەموو تۆتالیتێرو بەو هەموو وێنە نابووت و ناشرینانەیەوە رێزی مرۆڤ و مافەکانی مرۆڤ و ئازادی بەرزدەکاتەوە… ئیسلام خۆی بە کانگای ژیان و ژیاری دەزانێ کەچی لەوپەڕی پەڕگیریدایە، هەر لە سەیرکردنی ئەو مەسەلانەشەوە ئەو پرسیارەمان بیردەکەوێتەوە، ئایا ئایین دەشێ لەگەڵ مرۆڤ رێبکات؟ گەل چۆن کەوتە ژێر کاریگەری ئایین، شیوعییەت چی لە روسیا کرد، روسیا چی بە سەر شیوعییەت هێنا؟؟ ئەو رستانە لە کتێبەکەی ((ئەمین مەعلوف)) ئەوەمان پێڕادەگەیەنێ کە دەشێ هەموو ئیشکالییەتەکان، هەموو جیاوازییەکان بەشداری لە پێشکەوتنی فیکردا بکەن، دەشێ ئەرکی خۆمان لە زەمەنی خۆیدا رابگەیەنین، بەڵام کاتێ دەبێ بۆ ئایین بگەڕێینەوە، ساتەوەختی دامەزراندن، کاتێ سنورێکی سوور بۆ شیوعییەت دادەڕێژرێ، کاتێ فیکر دەخرێتە چوارچێوەیەکەوە، مەعریفە بە رەها تەماشا دەکرێ، ئیتر تراژیدیاکە دەستپێدەکات، ئیتر بزاڤەکان لە گڕ دەکەون، گۆڕانکارییەکان بە بنبەستبوون دەگەن، ئیتر شتێ نییە پێی بگوترێ جیاوازی و فرەڕەنگی، پێی بگوترێ داهێنان و بیروڕای جیاواز، ئیتر لێرەدا هەژاری خوێندنەوە و کەمخوێنی مەعریفە بە دیاردەکەوێت، ئیفلیجبوونی فیکر بەرجەستە دەبێت.

راستە رووداوەکانی دنیا دیار نین، بەڵام کۆمەڵگایەکی دۆگماخواز، کۆمەڵگایەکی هەژار بەرامبەر کەمترین و بچووکترین ئەگەر و رووداو چی لەدەستدێ… هەرگیز بەرەوپێشچوون پەیوەندی بە ئایینەوە نییە، تۆ ناتوانی بڵێیت خۆرهەڵات ((جیهانی ئیسلامی)) بۆیە پێشناکەوێ چونکە موسوڵمانن و خۆرئاوا بۆیە پێشدەکەوێت چونکە مەسیحیین، بەڵکو پێشەکەوتن پەیوەندی بە ئیرادەی تاك و داهێنان و ئیرادەی دەستە جەمعییەوەیە هەیە! ئایا مەسیحیی خۆرئاوای نوێکردێتەوە، ئایا نوێکردنەوە لەگەڵ ئایین دژ ناکەوێتەوە، ئایا نوێکردنەوە تەواو دەرچوون نییە لە ساتەوەختی دامەزراندن و سنوورە داڕێژراوەکان؟.

ناسنامە بەردەوام بەهۆی رەنگەکانەوە تەعبیر لەخۆ دەکات، بەهۆی

فرە رەنگییەوە رونـاكی خۆی دەبەخشێ، لـە رێگـای فـرە رەنگـی و هاوگونجانی رەنگەكان هارمۆنییەت دروستدەكات، ئەمڕۆ ناسنامە بەقەد ئەوەی دەرئەنجامی پەیوەندییەكی كراوە و پێ بەخشش و پێكردەیە لەگەڵ ئەویدیكە، بەقەد ئەوەی تەعبیر لە مانا بەرفراوانەكەی ژیان و رێكخستنی ژیان دەكات، ئەوەندە بە تاك مانایی و تاك رەنگی و دەلالەتەوە پەیوەست نییە، ئەوەی كە تاكی خۆرئاوایی لە خۆرهەڵاتی جیادەكاتەوە قبوڵكردنی جیاوازییەكانە، كەواتە بە جیهانیبوون تێكشكاندنی نێرگزییەتی رێشنبیرییە و كرانەوەی ئاسۆ نوێیەكانی بەیەكگەیشتنی مرۆیە، بە دیوەكەی دیكەش قسەكردن لە سەر بە جیهانیبوون قسەكردنیشە لە سەر كۆی ئەو چەمكانەی سەرەوژێركراون، یان گۆڕانێكی یەكلاكەرەوە و بەرفراوانی بە سەرداهاتووە! بەو مانایەش بەجیهانیبوون ئیرادە و ئیبداعە و تەعبیر لە رۆحی سەردەمو ویژدانی زیندووی مرۆڤانەمان دەكات.

ئەوەش مانای ئەوە نییە كە بەرەوپێشچوون بۆ ئیشكالییەتە، بەڵكو بەو مانایەیە كە بەرەوپێشچوون هەموو رەنگەكانی قبوڵە. كەواتە بە جیهانیبوون ئەو بزاڤ و كرانەوە و هاوگونجانە لە بننەهاتووەیە، كە بەردەوام بەرەو گۆڕانمان دەبات. پاشان بەجیهانیبوون هەر تەنها ئەوە نییە، چۆن خۆمان بگونجێنین، خۆی ئەوە گرفتە، بەڵام لەپاڵ ئـەوەش گرنـگ ئەوەیـە چۆن دەتـوانین رەگـەزە زینـدوو مردووەكـانی كەلەپور لێكجیابكەینەوە، چۆن دەتوانین رەگەزە زیندووەكان لەگەڵ رۆحی سەردەم بگونجێنین، ئایا هیچ تازەگەرییەك دەتوانێ لە بۆشایی هەڵقوڵێ؟ كەواتە تۆ بۆ ئەوەی بێیت (هەم) پێویستت بە پانتاییەك هەیـە لـە سـەری بوەسـتی، بـەو مـانـایەش گەڕانـەوە بۆ ناسـنامە گەڕانەوەیـە بۆ خـود، بەڵـام خـودێكی دۆگمـا، خودێـك كـە هەمـوو جوڵەكانی، هەموو حەزەكانی كۆنترۆڵكرابێ، خودێك كە سنوورێكی دیاریكراوی بۆ داڕێژرابێت، بەرامبەر كۆمەڵێك پیرۆزی كرابێتەوە دەبێت لەو هەموو فرە رەنگییە چاوەڕوانی چی لێبكەیت، بەرامبەر ئەو هەموو پێشكەوتنە خێراییانە چۆن دەوەستێ، بەو هەموو هەژارییە چۆن دەتـوانێ بیركـاتەوە، لـە بیرمـان نـەچێ هەمـوو سـنوردانانێك بۆ جوڵەكانی مرۆڤ دواجار سنوردانانێكیشە بۆ بیركردنەوە، دەست بۆ نەبردنـی هەمـوو حـەرام و قەدەغـە و پیرۆزییەكـان دواجـار دەستبۆنەبردنی فیكرو عەقڵە، هەرخودێك نەتوانێ تەجاوزی سنورەكانی حەرام و پیرۆزی بكات، نەتوانێ بجوڵێتەوە، چۆن دەتوانێ بەشداری پێشكەوتنەكانی دنیا بكات، ئازادی و بیركردنەوەی ئازاد لەوە دایە بتـوانێ هاوگونجـانێ لەگـەڵ بەرامبـەر بسازێنێ، نـەك بـە دابڕاو پەڵگیری بمێنیتەوە، كاتێ دوورە پەرێز و پەڵگیر و دابڕاو دەبیت

هەمیشە هەست بە بێهێزی و بێهیوایی و کپبوون دەکەیت، وەك ئەوەی هەموو ئەو شتانەی لە دەرەوەی سنورەکانی تۆ دەکرێت هیچ پەیوەندی بە تۆوە نەبێ، ئالێرەوە هەریەك لە ڕەگەزەکانی ناسنامە بەرەو لایەك پەلکێشمان دەکاو دنیایەك ناکۆکی لە ناوەوەماندا دروست دەکات و کەسێتیمان پارچەپارچە دەکات، بەردەوام واهەست دەکەیت ناسنامە هەڕەشەی تووندی لە سەرە، بەردەوام واهەست دەکەیت لە وڵاتێك دەژی ئەویدی داگیری کردووە، بەڵام پرسیار ئەوەیە چۆن ئێمە بتوانین وێڕای کەلتوری خۆمان، بۆ ئەوەی بۆ ڕەگەزە مردووەکانی ناو کەلتوری خۆمان بگەڕێینەوە، ئینتمانی کەلتوری ئەویدیش بکەین.

تۆ هەرگیز ناتوانی تەواوی کەلەپوری خۆت بە مردوو دابنێیت، چونکە بەردەوام لەگەڵ کۆمەڵێك ڕەگەزی زیندووی کەلەپوردا دەژی، ئەوە ڕەگەزە زیندووەکانن بەشێك لە تاریکی داهاتووت بۆ روناك دەکاتەوە، ئەوە ڕەگەزە زیندووەکانن لەگەڵت ڕێدەکەن، کەواتە نابێ هەرگیز سڵ لەوە بکەیتەوە کە بەشێك لە پێشکەوتن دەستێکی تێیشی تێدایە، هەرگیز نابێ بە پێشکەوتن نامۆ بین، وەك ئەوەی تەنها ئەویدی بەرهەمی هێنابێ، گرنگ ئەوەیە تۆ سنورەکانت بشکێنی و تەجاوزی قەدەغەکراوەکان بکەیت، گرنگ ئەوەیە تۆ بە ئازادی بیرکەیتەوە، نەك لە دووتوێی سنورێکی دیاریکراو، چونکە ئەگەر بە ئازادی دەست بۆ شتەکان نەبەیت، چۆن دەتوانی تێبگەیت، کاتێ نەتوانی لە هەموو شتەکان بگەیت چۆن دەتوانی راڤەیان بکەیت، راستە ئەم رستەیە جۆرێکە لە بەکارهێنانی عەقڵانییەت، بەڵام هەرگیز بە مانای ئەوە نییە، کە دەلالەت لە تەواوی عەقڵمان بکات وەك (کلۆد لیڤی شتراوس 1908-2009) لە ((الاسگورە المعنی))دا ئاماژەی بۆ دەکات، چونکە هەریەکێك لە خۆرهەڵات و خۆرئاوا، هەریەکێك لە ئێمە بە هەموو جیاوازییەکانییەوە بە پێی پێداویستییەکانمان بڕێکی دیاریکراو لە عەقڵ بەکاردەهێنین، یان دەبێتە شوێن بایەخمان، ((شتراوس) هەر لە خودی ئەو تێزەوە پێیوایە هیچ جیاوازییەك لە نێوان بیرکردنەوەی بەرایی و عەقڵی هاوچەرخدا نییە، کەواتە گرنگ ئەوەیە ئاستی پێداویستییەکان لە ڕێگای ئیبداعەوە بەرزبکەینەوە، کاتێ ناسنامە دەتوانێ بوونی خۆی نیشان بدات کە هەڵگرانی دان بە ئیبداعەکانیان دابنێن، چونکە تەنها لە ژێر هەلومەرجی پەیوەندیدا دەتوانێ شتێك بەرهەمبهێنێ، نەك وەك بوونەوەرێکی بەرهەمخۆر، بۆ ئەوەی لە بەجیهانیبوون بەشدار بیت، دەبێت کۆمەڵێك پەیوەندی جۆراوجۆر لەگەڵ ئەویدی بسازێنی، دەبێ لەگەڵ ڕۆحی سەردەمدا بژیت، ئەوەی سڵ لە تواناکانی خۆی دەکاتەوە، دابڕاو پەڕگیرە، سنورێکی دیاریکراوی بۆ بیرکردنەوە هەیە، ئاڕاستەکانی بیرکردنەوەی دیاریکراو و

کۆنتڕۆڵکراوە، ناتوانێ بەتەواوی بیربکاتەوە، بە ئازادی بژی، بوێرانە هەنگاو بنێت!

تیرۆریزم مەترسیدارە، بەڵام سیاسەت لە تیرۆریزم مەترسیدارترە

زاهیر باهیر- لەندەن
01/07/2018

ئەمە یەکێک بوو لە قسەکانی 'ئاریان' کاراکتەرە سەرەکییەکەی فلیمی 16/03 /1988 هەڵەبجە ک□ پ□اش پ□□دانی چەندەها خەڵاتی گەورە، دوێنیش، 30/06/2018 لە سینەمایەکی □ۆژهەڵاتی لەندەن، بەتایبەتی نمایشکرا. منیش یەکێك بووم لە بینەرانی کە لەلایەن هاوڕێی دێرینمەوە 'عەتا موفتی' داوەت کرابووم ، سوپاس بۆ ئەو.
گەرچی من مێژوم لەگەڵ فلیم بەتایبەت کە لە سینەماشدا نمایشبکرێت هەر یەکجار کەمە بەڵام ئەوەی کە دوێنی 30/06/2018 نمایشکرا لای من بەهێزترین فلیم بوو . ڕووە تەکنیکییەکەی بەجێدەهێڵم بۆ شارەزایان بەڵام من هەر زۆر بەکورتی چەند خاڵێکی گرنگ دەخەمە بەردەمی هاوەڵانی فەیسبوك و خوێنەرانی ، تاکو پاساوی ڕاکەی خۆم بدەم:
• ئەم فلیمە ڕۆحی بەرگریکردن و بەگژاچونەوەی زوڵم و نادادپەروەریی کۆمەڵایەتی نیشانی بینەرانی دەدات و پێیان دەڵێت گەر مر□ق ، ک□مەڵ پێداگریی لەسەر مافی رەوای خۆیان بکەن بە متمانەوە قس□ بکەن و نەکەونە داو و تەڵەی دوژمنانیانەوە ، بەدڵنیاییەوە سەرکەوتوو دەبن. دوژمنەکانمان ڕاستە بەدەسەلاتن و لەڕوی چەك و تەکنیکەوە زۆر باڵادەستن ، بەڵام هاوکات گەمژەن و لاوازن، چونکە ئەوان مۆتیڤی بنەڕەتی بۆ کردنی کارەکەیان تەنها پارە و پایە و پلەیە، نەشتێکی دیکە. لەوەش گرنگتر ئەوە دەردەخات کە تیرۆریستی سەرەکی، دەسەڵاتداران و دەوڵەتانن و تاکی تیرۆریست

و کۆمەڵی تیرۆریستان زۆر جار خۆشیان قوربانین و لە پلەی دووهەم و سێهەمدا دێن لەچاو تیرۆریزمی سەرەکیی کە دەسەڵاتداران و دەوڵەتانن .

• ئەم فلیمە هەموو لایەنەکانی یا مەیدانەکانی: کۆمەڵایەتی ، سیاسی، ئابوریی ، کوڵتوریی، ڕایسیسزم ، ناو بەندیخانە و دەرەوەی بەندیخانە ، هاوکاریی [سۆڵیدارێتی] نێوانی هەندێك لە بەندییەکان و هەڵسوکەوتی پۆلیس و دەسگە سیخوڕییەکان لەگەك ” تیرۆریست” ەکان و پلانیان و تەنانەت پیلانگێڕانیش بۆ دروستکردنی شەڕ و ئاژاوە لەناو بەندیخانە بۆ کوشتنی ‘تاوانبار’ یالانی کەم بارکردنی بە بەڵگەی زیاتری تاوانبارێتی ، پێلانگێڕان دژی یەکدی لە هەمان تۆڕ و دەزگەی سیخوڕی و پۆلیسیی و کردنی هەموو کارێکی خراپ لە پێناوی دەسەڵات و پارە و بەکارهێنانی م□ر□ق و بە قوربانیکردنیان بەخاتری دەسەڵات و پارە، گەمژەیی سیاسییەکان و پۆلیسی لێپرسینەوە و ڕق و کینە یا جەهالەتیان کە هەر کەس لە ڕۆژهەلاتی ناوین-ەوە بێت ئەوە تیرۆریستە، دەستی لە بینیایەتی و زۆر بە قینەوە توندیکردووە لە دیوارەکە و د□ل□□ت ” ...دەتکوژم..تۆ کوڕەکەی منت کوشتوە لە عێراق ... ئێوە هەمووتان تیرۆریستن ...” . بڕێك لە سەربازنی ئەمەریکی یاری کۆنکەن دەکەن ، سپییەکیان یەک بۆکس لە دەمی کابرای ڕەش دەدات و ئەوەیش ” تۆ هەمووکات ئەوە دەکیت ..” بێگومان دەیکات و بەردەوام دەبێت لەسەری ، چونکە بەرگریی لەخۆ و بەگژاچونەوە نییە .. ئیتر چی هەیە بیوەستێنێ لە هاویشتنی بۆکسێکی دیکە؟ ئەم فلیمە ئەمانە و زۆری تری لەمانە بەیەکەوە گرێدابووەوە تەواو تێی دەگەیانیت کە چەندێك پەیوەستن بەیەکەوە و بە بێ یەك لە سیستەمی پارە و دەسەڵاتا ، هەرگیز ناتوانن جیا ببنەوە.

کاتێك کە کاراکتەرە سەەکییەکە ‘ئاریان’ ڕوودەکات بەندییە گەنجەکەی تر و د□ل□□ت ” تۆ لە سیاسەت دەزانیت..تێدەگەیت؟ ... ئەوە سیاسەتە کە منی کردووە بە تیرۆریست لە پێناوی پارە و دەسەڵاتا ... تۆشی کردووە بە دز و لێرە ژیان دەبەیتەسەر هەر ل□ بەر ئەوەی کە بەشی خۆتت نەبووە بژیت ...” دزەی گەنج هۆشیار دەبێتەوە و دواتر گوڵی بۆ دەدزێ و دەیبات بۆی ... ئەوەندە نزیکدەبنەوە تا ئەو ڕادەیەی گەنجەی دز مەدالیایەکی بۆ دروست دەکات کە کارەکتەری سەرەکی فلیمەکە کە خۆی قوربانی دەستی کارەساتی کیمیابارانک□یە ، خۆی لەو مەدالیایە تێناگات . دزەی گەنج بە درێژی بۆی باس دەکات ” ئەوەیان ڕۆژی 16/03 یە ... ئەوەیان ساڵەکەیە .... ئەوەیان ڕۆژی جەژنی ساڵی نوێی کوردە ....”

نەك هەر ئەمە بەڵكو هاریكاریی و متمانەی نەوانی كاراكتەرە سەرەكییەكە و برادەرە كچەكەی ‘ هێلن’ كە كە دووگیانە بە منداڵەكیان هەر زیاتر بەهێز دەكات لەبری ڕوخاندنیان بە تایبەت دوای پپیلانی پۆلیس بۆ تێوەگلانی ‘هێلن’ برادەرەكەی، و بە دانانی بۆمب و دروستكردنی دەكۆمێنتی ساختە لەسەر ‘هێلن’ تاكو ئەوە نیاشانبدات كە ئەمیش بەشداری ئەو ” تاوانەیە” كە ‘ برادەرە تیرۆریستەكەی ‘ گوایە 46 كەسی كوشتووە . هەڵبەستنی قسە بەناوی ‘هێلن’ وە گێڕانەوەی بۆ برادەرەكەی كە گوایە ئەو پێی لە تاوانبارێتی ‘ تاوانبار’ ناوە .

لەگەڵ هەموو ئەمانەدا پۆلیس هەرگیز نەیتوانی درزێكی بچوكیش بخاتە نەوانیانەوە متمانەیان بە یەكدی لەق بكات . هێلن : ” ئەو تیرۆریست نییە ، ئەوە تێناگەن ئەو خۆی قوربانییە … من دڵنیام كە ئەو پاكە … ئەوە هەركەس لە ڕۆژهەڵاتی ناوینەوە بێت بە تیرۆریستی دەبینن…” ” بۆی … پێمان بڵێ … مستەر ئەپەـی برادەرت [سێو] چی دەكات لەم سێوانە ئەو نایانخوات ..” ..ئاریان… سێو ناخوات … تەنها بۆنیان دەكات چونكە ژارەكەی قوربانییەكانی هەڵەبجە بۆنی سسێوی لێدەهات …. ئەو دەیەوێت هەمیشە بیـر لەوە بكاتەوە ” لێپرسەوەكە ڕوودەكاتە لێپرسەوەكەی هاوڕێی دەڵێت ” تێگەیشتین ..ئێستا تێگەیشتین ..”

• دوای تەواوبوونی فیلمەكە لە دەرەوە هەندێك برادەر ڕایان وابوو كە ئەو فیلمە ڕاستە لەڕوی ناوەرۆكەوە بەهێز بوو بەڵام یا هەر هیچ پەیوەندی نەبوو بە هەڵەبجەوە یاخود زۆر كەم . بەڵام لای من خاڵی سەرەكی سەركەوتنی ئەم فیلمە و وەرگرتنی ئەو پاداشتانەش كە وەریگرتووە ، ئەوەیە، ئەو خاڵەیە ، كە ئەمە ڕەنگە شێوەیەكی نوێ بێت لە نمایشكردنی فیلم و پێنانە قۆناخێكی نوێ بێت لە هونەری سینەمایی و شانۆییدا، كە لەوەدا تۆ پێویست ناكات قوربانی بە هۆكارە سەرەكییەكانی ڕوودانی ڕووداوەكان لە پێناوی گێڕانەوەیەكی موجەڕەدی سەدبارەكراوی ڕووداوەكە، بەدیت و بیكەیتە قوربانی . بۆیە لێرەدا ، لەم فیلمەدا، ئەوەی دەركەوت كە چۆن “تاوانەكان و تاوانبارەكان” دەبەستەوە بە پاشخانی خێزانیی و كۆمەڵایەتی و ئابوریی و سیاسیی كاراكتەر و ڕوداوەكانەوە . ئەوە گرنگە كە سیاسەت وەكو خۆی نیشانبدەیت ، وەكو لەم فیلمەدا نیشاندرا ، كە چەند قێزەوەندە، كە چ گەمەیەكی بێ ڕەحمانە و خوێناویانەیە… كە بە ملیۆنەها كەس بوونەتە و دەبنە قوربانی دەستی گڵاوی سیاسەت. ئەمەیە هەقیقەتی سیاسەت و سیاسییەكان هەر بۆیە ‘ئاریان’ كاراكتەرە سەرەكییەكەی فیلمەكە دەڵێت ” تیرۆرزم مەترسیدارە ،بەڵام سیاسەت

لە تیرۆریزم مەترسیدارترە" منیش دەڵێم تیرۆریزم بناخەکەی سیاسەتە ، نەك بە پێچەوانەوە .

جیهان بینی ئێمە و ڕووداوەکانی جیهان و عێراق

چاوپێکەوتنێک لەگەڵ
ن.ف.عەبدوڵا
حزیرانی/ ١٩٩٧

-________________

پێشەکی

لە درێژە ی مانە وە م لە تورکیادا، ئاشنایە تیە کی زۆرم هە بوو لە گە ڵ زۆربە ی ئە و پە نابە رانە ی کە لە دە وری (UN) بوون، بە شێکی زۆریان حیزبی بوون (ئە ندامی ح.ک.ک.ع) و بە شە کە ی تریان غە یرە حیزبی، ئە و طرحانە ی (ح.ک.ک.ع) کردبووی لە تورکیادا بە حیساب بۆ بە رە و پێش بردنی کارو فعالیە تیان بریتی بوو لە:
شورای پە نابە ران و کۆچ کردوانی عێراقی- کۆمیتە ی دیفاع لە ژنانی عێراق- حە وزە ی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق- لە تورکیا ماهیە ت و بە رئە نجامی فعالیە تی ئە م کۆمیتە و ڕێکخراوانە ی (ح.ک.ک.ع) بریتی بوو لە دانیشتن و گفتووگۆ کردن لە گە ڵ (UN) لە ڕێگە ی نوێنە ری دیاری کراوی ئە و ڕێکخراو و کۆمیتانە لە (UN) ئە ویش خستنە ڕووی وە زعیە تی پە نابە ران لە تورکیا و ژنانی عێراقی و فە عالیە تی حیزب لە کوردستانی عێراق بۆ (UN) و هیچی تر، بە مانایە کی تر ئە همیە تی ئە و ڕێکخراو و کۆمیتانە ئاگادار کردنی (UN) ە لە وە زعیە تی ژنانی عێراقی و پە نابە رانی عێراقی لە تورکیا و کارو فە عالیە تی حیزبیانە ی خۆیان لە کوردستانی عێراق، وە ک ئە وە ی (UN) بۆ ئاگابێت لە و وە زعیە تانە کە خۆی خوڵقێنە رێتی، دیارە ئە مە ش بە و ئومێدە ی لە ڕێگە ی گفتووگۆوە (UN) چارە سە ریان بۆ بکات. هە روە ک پیشە ی هە میشە یی ئە م حیزبە کە لە ڕێگە ی ڕیفۆرمە وە چارە سە ر بە کێشە کانی بکات، نە ک لە ڕێگە

ی فشار خستنه سه ر (UN) و کاری شۆڕشگێڕیه وه، دیاره ئه مه ش ئاشکرایه که ئه وپه ڕی دوگماتیست و توهماتی ئه و هاوڕێ حیزبیانه یه به ماهیه ت و کۆمۆنیست بوونی ئه م حیزبه.

یه کێک له و طرحانه ی (ح.ک.ک.ع) که سه رجه م ئه ندامانی حیزبی له ده وری خۆی خڕکردبۆ وه وه شورای په نابه ران و کۆچ کردوانی عێراقی بوو له تورکیا که به حساب خۆیان بۆ به ره و پێش بردنی داواکاریه کانیان و باشکردنی وه زعی په نابه ران طرح کراوه، واقعه ن ئه م شورایه هیچ مه فهومێکی شۆڕشگێڕی نه بوو. بریتی بوو له (کۆمیته یه کی حیزبی) به واتایه کی تر بنکه یه کی حیزبی بوو بۆ ناونوسی کردن و تخریبیه ت کردنی په نابه ران، هه روه ها نوێنه رانی ئه م شورایه هه ر کارێکیشیان بکردایه به غه یری ئه ندامانی حیزبی خۆیان بۆ که سێکی غه یره حیزبیان نه ده کرد، ئه م شورایه تا ئه و جێگایه بڕی کرد که چه ند ئه ندامێکی حیزبی که محریکی سه ره کی شوراکه بوون سه فه ریان کرد، شورا هه ڵوه شا به سه فه ر کردنی ئه و ئه ندامانه بۆ چه ند مانگێک، باقی ئه ندامانی حیزبی و چه ند ئه ندامێکی تری حیزبی تازه بڕیاریاندا ئه وبنکه حیزبیه ی پێشوو که له ژێر ناوی (شورای په نابه ران) بوو زیندوو بکه نه وه ئاشکرایه گه ر شورایه کی واقعی په نابه ران بوایه، درێژه ی ده کێشا و نه فه سی کورت نه ده بوو.

ئێمه کۆمه ڵێک هاوڕێی کۆمۆنیستی-غه یره حیزبی، بڕیارماندا بانگه وازی شورایه کی واقعی بکه ین بۆ په نابه ران که به دوای ئه وه وه بووین کۆڵێ داخوازی پێشکه وتوانه بۆ په نابه ران له سه ر ئاستێکی شۆڕشگێڕانه تحقیق بکه ین و هه روه ها ئاستی توقع و ووشیاری په نابه ران به ره و پێش به رین و به ذهنیه تێکی ووشیارانه وه گوزه ران له ووڵاتی سێهه مدا به سه ر به رێت، پاش دانیشتنێک له گه ڵ ئه ندامانی (ح.ک.ک.ع) که تیایدا به ناو شورای پێشوومان خسته به ر ڕه خنه ی توند و تیژ و ماهیه ته که یمان خسته ڕوو، هه روه ها ئه و شورا شۆڕشگێڕیه ی که ئێمه خوازیاری بووین خستمانه ڕوو، ئه ندامانی حیزب نه یان توانی له ڕاستی یه کان ڕابکه ن و هیچ وه ڵامێکیان له به رامبه ر ڕاستی و دروستی پێشنیاره که مان نه بوو. پاش بانگه واز کردنی له ناو په نابه راندا شورامان پێک هێنا ئه مجاره عه قڵیه تێکی سیاسی کۆمۆنیستی زانستی محرکی شوراکه بوو کۆمه ڵێک فه عالیه ت و کاری شورایمان به ئه نجام گه یاند تا ئه و ئاسته ی له شورادا کارمان کرد، به هۆی سه فه رکردنی هه ندێک له هاوڕێیان و گه ڕانه وه ی هه ندێکی ترمان بۆ کوردستان. ئیتر جڵه

وی شورا كه وته ده ست هه مان تاس و حه مامی پشووی ئه ندامانی (ح.ك.ك.ع).

له درژه ی ئه و ماوه یه ی له شورادا كارمان ده كرد ئمه كمه هاویانی غه یره حیزبی بیاری ئه وه ماندا زنجیره یه ك دانیشتنی سازبكه ین له شكی كمه ه سمینارك به مه به ستی گینه وه ی نه زه راتی فكری له هه موو ووه كه وه، هه روه ها به مه به ستی ئه وه ی خمان كخراو بكه ین و درژه بده ین به په یوه ندی سیاسی نوانمان له هه ر جگه و شونك بین. له ئه نجامی دانیشتنه كانماندا له سه ر ئه وه كه وتین كه كاربكه ین ب پك هنانی كخراوكی سیاسی كمنیستی.
له دانیشتنه كانماندا كمه ك پرسیار دروستبوو كه تا ئستا وه امكی شن و زانستی پ نه دراوه ته وه ب هاویانی كمنیست و چینی كركار. هه ر بیه به پویستم زانی له كاتی گه انه وه م ب كوردستان، ئه و پرسیارانه ی له لام دروست بوو له گه هه ندك له و پرسیارانه ی له دانیشتنه كانماندا له توركیا دروست ئه بوو ئاسته ی هاوی كمنیست و هه سواوی بكه م كه له تیری ماركسیزم و بزووتنه وه كه شاره زایی هه یه.
ئه م هاویه ش به ئاماده یی و خشحایه وه به كورتی وه امی زانستی به سه رجه م پرسیاره كان داوه ته وه.
له كتایدا له گه ده ست خشی و سوپاسكی زر ب هاو ی به زم (ن.ف.عبدوا) هیوادارم وه امه كانی كه له شكی نامیلكه یه كدایه خزمه تك به بزووتنه وه ی كركاری بكات.

حزیرانی/ ١٩٩٧ هه نسك

(هه نسك) پرسیاری (1)

بزووتنه وه یه كی به ناو كمنیستی له ژر ناوی (ح.ك.ك.ع) كه موجوده له كوردستانی عراق، له درژه ی خه باتیدا، نه یتوانیوه زه ه یه ك له ئاستی توقع و خه باتی چینایه تی كركاران به ره و پش به رت.
له سه ره تای سه رهه دانیه وه تا ئستا نه یتوانیوه خی له و ئه زمه ناكمه ایه تی یه و ناكمنیستیه زگار بكات و به بنبه ست گه یشتوون. له ناو ئه م بزووتنه وه یه دا، ه وتك به هه مان ناوه ك و میتد سه ری هه داوه له ژر ناوی (ه وتی به لشه فیك) كه هه مان سیاسه ت ده كه ن.
ئایا به نه زه ری ئوه جیاوازیان چی یه؟ ئه و خاه جیاوازانه

چین، که ئه ندامانی ئه م ڕه وته خۆیانی پێ جیاده که نه وه له (ح.ک.ک.ع)؟.

(ن.ف) وه ڵام:

سه ره تا پێم باشه، قسه یه کی کورت له سه ر ناوه ڕۆکی ئه زمه بکه م، زیاتر ئێمه مه به ستمان ئه زمه یه، له ڕووی سیاسی و فکریه وه، نه وه ک لێکدانه وه ی ئه زمه له سه ر ئاستی توانای ئابووری نیزامی سه رمایه داری.
له به ر ئه وه ئه م دوو حاڵه ته له هه مان کاتدا، که په یوه ندی ووردیان پێکه وه هه یه، به ڵام بۆ هه رلایه کیان، هه ڵسه نگاندنی وورد و ژیرانه ی ده وێت. به ڵام ئێمه ئێستا دێینه سه ر ئه و لایه نه ی که وا، ده زگیری ئه زمه(ته نگژه)ی سیاسی بووه، که واته ئه بێت ئێمه بگه ڕێینه وه بۆ پێشینه ی پێکهاتی یان پێکهێنانی ئه م حیزبه (ح.ک.ک.ع) که واقعیه تی ئێستای ئه م حیزبه سه لمێنه ری گه واهی جۆری پێکهاته که یانه.
واتا له سه ره تادا قسه له سه ر چه ند گروپێکی، ڕه وتی بزووتنه وه ی کۆمۆنیزمی کرێکاری هه ڵبه ت جوانتر و ڕێکتر وایه بڵێین (بزووتنه وه ی وورده بۆرژوزی) ده که ین، له سه ره تادا له واقعی دروست بوونی حیزبێکی کۆمۆنیستیه وه زۆر دوور و جیاواز بوو. ئه ویش نه یده توانی له چوارچێوه ی، جه ده لێکی ووشکی زۆر بۆ مستوای حیزبی تجاوز بکات. واتا ناوه ڕۆکی جه ده له که، ناچێته ئاستی جه ده لێکی ماددیانه وه، که بتوانێت له ئاست هه ڵسه نگاندنه کاندا بێ ئامان بێت. له لێکدانه وه کانیاندا وورد و ڕاستگۆبن.
واتا خودی ئه و جه ده له ی که به چرکه یه ک، ده ستی پێکرد و به چرکه یه کیش کۆتای پێ هات. بۆ ئه وه ی که جه ده له که شیان له ڕوانگه یه کی زانستیانه وه بێت، بۆ پێگه یاندنی ئاستی جه ده ل. به هه ڵسه نگاندن و پێکهاتن له سه ر ئاستی تیۆری و سیاسی و کۆمه ڵایه تی جه ده له کان بێ به رهه م کۆتاییان پێ هات. جه ده له کان له و جۆره جه ده لانه بوون، که ایستراديان کردبوو له سندوقی تایبه تیدا و هه ر خۆشیان تصديريان ده کرد بۆ خوار خۆیانه وه، له ڕێکخستنه کانیاندا.
واتا پێکهاتنی ئه م حیزبه، به واقعه وه په یوه ست نه بوو، به ڵکو په یوه ندی به داخوازی عه قڵ خوازانه ی که سێکی زۆر نا مسئول، له ڕووداوه سیاسی و کۆمه ڵایه تیه کانی ئه و ڕێکخراو و گروپانه وه بوو وه هیچ حسابێک بۆ ئه و مێژووه نه کرا که خودی ئه م ڕێکخراوه و چینی کرێکار، له کوردستان و عێراق دا هه یان بوو.

که به
نامه ی دووره په رێزی له واقعی عه ینی ناوچه که و دنیا. نامه ی
به دروستکردنی هه یئه تێکی به ناو حیزبی، به ایتحاد کردن له
نێوانیاندا دروستکردبوو. هه ر لایه به هێشتنه وه ی، هه موو مودا
فکری وسیاسی و کۆمه ڵایه تی و ڕێکخراوه ییه کانیانه وه یه کانگیر
ده کران.
ئه م کرده یه له پێکهاتنی حیزبێکدا، له بناغه دا ئه گه ڕێته وه
بۆ ته نگژه ی سیاسی و فکری ئه و لایه نه یان که سه ی که ده ستی له
دروستکردنی ئه و حیزبه دا هه بووه. ئه و جه سته یه ی که به نه
خۆشی و که مووکوڕیه وه
دروستکراو نه خۆشیه که ش به (مزمن) به رده وامی له جه سته که دا
مایه وه. واتا ئه زمه ی ئه م حیزبه، ئه زمه ی فکری و سیاسی ئه و
ڕه وته یه له دیدو بۆچوونی وورده بۆرژوازی ناوچه که. له به ر ئه
وه ی ئه م ناوچه یه، به هۆی ئه و ته نگژه ئابووری و سیاسیه وه ی
که هه یه تی، پێکهاتی لاوازی وورده بۆرژوازی، زۆر به ئاسانی ئه
توانێت بهاڕێ. ئه مان وویستیان، هاڕینی جه سته یان بۆ مێژوویه
کی، تر دوا بخه ن و ده وری که م تا زۆرێ تێکده رانه ی بزووتنه وه
ی کۆمۆنیستی ده وور بگێڕن و ده وور له سه رچاوه ئابووریه کانی
ناوچه که بگێڕن. به شی ئابووری خۆیان به ده ست بهێنن و بتوانن
بچنه ئاستی بۆرژوازی گه وره وه. ئه مه ش ئه که وێته دوو حاڵه تی
جیاوه، یه کێکیان ئه وه یه که مێژووی بزووتنه وه و ئاستی گڕوتینی
خه باتی چینی کرێکار، ڕێگه له م جۆره هه وڵانه ده گرن.
وه باره که ی تریان خۆش باوه ڕبوونی چینی کرێکاره به وه ی، که
گوایه وورده بۆرژوازی ڕابه ر و پێشڕه وی بزووتنه وه که یه تی و
ئه توانێت ئه و ده وره مێژوویی یه بۆ مێژووی به شه ریه ت
بگێڕێت. که ئه مه شیان مه حاڵه بۆ چینی کرێکار سوود مه ند بێت.
هه روه ها مێژوو بۆ ماوه یه ک به م جۆره ئاڕاسته ده گرێت. ئه
گینا مه حاڵه له مێژوودا ڕێگه به جۆرێک له م کارانه بدات و
پڕۆلیتاریا بۆ درێژ ماوه، هۆی چوونه پێشه وه ی به رژه وه ندیه
کانی وورده بۆرژوازی بێت، چونکه پڕۆلیتاریا، له ئێستاو ئاینده دا
هه وڵ بۆ تێک شکانی ئه م چینه و توێژ گه له کانیان ئه دات.

هه روه ها کاتێک که وورده بۆرژوازی بۆ جارێکی تر ده یه وێت ژیان
به به رخۆیدا بکاته وه. هه وڵی فڕوفێڵی نه زۆکانه ی خۆی ئه خاته
گه ڕ، بۆ ئه وه ی هه ر هیچ نه بێت، له لای جه ماوه ره که ی
زیندوویه تی خۆی به شکڵیش بێت، نیشان بداته وه. ئه وه که به ناوی
(ڕه وتی به لشه فیک) وه جیایی خۆی له (ح.ک.ک.ع) ڕاگه یاندوه ناوه

ڕۆکی ئه و هه وڵانه یه، که وورده بۆرژوازی له ته نگژه ی خۆیدا، مماره سه ی ده کات. چوونکه نه جیابوونه وه ئه وه یه و نه مانای جیابوونه وه شی ئاوایه. چوونکه جیاکاری دیاله کتیکی هه ر ڕێکخراو و گروپێک، ئه گه ڕێته وه بۆ پێکهاته ی فکری و سیاسی و کۆمه ڵایه تیان. ئه مان و ئه وانیش که ڕایده گه یه نن، له پێکهاته ی کۆمه ڵایه تی و سیاسی و فکریدا، له یه ک جوودا نین. واتا له یه ک سه رچاوه ی تیۆریه وه بنیاتی فکری و سیاسی خۆیان بنیات ده نێن، ئیتر ئه و مانۆڕه وورده بۆرژوازیانه هه رزه ییانه یان ئه مانه له ئاستی کۆمه ڵایه تیاندا، بێ أعتیبار و ناکام ئه مێنێته وه.
هه روه کو ووتم ناتوانین خاڵی جیاکاریان له نێواندا دابنێین ئه مه ش بانێکه و دوو ده هۆڵ. چوونکه نه توانراوه جیاوازی جیاواز بوون، له نێوان خۆیاندا دابنێین. هه ر بۆیه توانای گه شه کردن به مانای پراکتیک نیه تیایاندا.

ئه مانه و ئه وانه ی که له وه و پێش له سه ر ئاستی فردی و جماعی و ئێستاش، ئه مان به ناوی گروپه وه، جیاکاری نا جیاکاری خۆیان ڕاده گه یه نن، ته نها بۆ ئه وه یه که، له ناو حیزبی هه موویاندا جێگه و ڕێگه ی کورسیه کی به رزتریان پێ ببه خشێت. بۆ ئه وه ی بتوانن فرمان بۆ خوار خۆیان، ده ربکه ن و به ئاڕاسته ی به رژه وه ندی خۆیاندا ئاڕاسته یان بکه ن.
ئه وان ناتوانن، به هیچ معیارێک پێوه ری جیاوازی خۆیانی پێ بخوێننه وه، که ئێستا هه یانه له ئاستی فکر و سیاسه تیاندا هه ندێک قسه کردن، له سه ر ڕووکاری ده ره وه ی حیزب و به جه وهه ری جیاوازی خۆیانی دابنێن له گه ڵ حیزب دا. ئه مه به هیچ جۆرێک ناکاته جیاوازبوون.
ڕه وتی به لشه فیک ئه ڵێت: (ئێمه سه رچاوه ی تیۆری و فکریمان سه رچاوه که ی ئه گه ڕێته وه بۆ بحث و پلیمکانه ی کۆمۆنیزمی کرێکاری. به ڵام ئه وه ی که (ح.ک.ک.ع) پێشڕه وایه تی خۆی پێده کات، دڵسۆزنین بۆ ئه و بحث و پلیمکانه ی کۆمۆنیزمی کرێکاری. له ئه ساسه وه ئێمه جیاوازی خۆمانیان، له ئاستی تیۆری و سیاسی و فکری و ئاستی کۆمه ڵایه تیه وه، لێوه جیاده که ینه وه.). که ڕه گی ئه و به حثانه ئه مێنێته وه، بۆ تێڕوانینی وورده بۆرژوازی، له ئاست بزووتنه وه ی کرێکاری و کۆمۆنیستی ناوچه که. هه روه ها ڕه ونه قیه تی خۆیان به وه له ده ست ده ده ن که، واقعیانه هه ڵسه نگاندنیان نیه و له هه وادا مه له کردنه که یان سه رزه نشتیان ده کات.

(هه نسک) پرسیاری (2)

حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق به کۆمۆنیزمی کرێکاری ناو ده برێت، ئه م کۆمۆنیزمی کرێکاریه موڵک و داهێنانی منصوری حیکمه ت نی یه؟ ئایا ئه م کۆمۆنیزمی کرێکاریه مێژووی کامه یه و که ی دروست بووه؟

(ن.ف) وه ڵام:

ئه گه ر حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق، موڵک و داهێنانی منصوری حیکمه ت نی یه؟ به ڵام له هه مان کاتیشدا نامه یه کی ئه و، هه موو معیار و پێگه مێژوویی یه کانی ئه و ڕێکخراوانه و جه ده لی نێوانیان هه مووی له یه ک کاتدا ده کات به سفر.
ڕاسته چینی کرێکار له عێراق دا مێژوویه کی دوور و درێژی له خه بات و تێکۆشاندا هه یه. به ڵام خودی ئه م حیزبه ش له مێژووی ئه و چینه دا له ده ره وه ی مێژووه که یدایه- واتا مێژووی چینی کرێکار له دیوێکدا بێت، مێژووی پێکهێنه ری ئه م حیزبه له دیوه که ی تریدایه.
حه زده که م پێش مێژووی ئه م ڕه وته له لای خۆمان، ده ست بۆ مێژووی له وه و پێشتر ڕابکێشم که له مێژووی حیزبی کۆمۆنیستی ئه ڵمانیادا هه بوو له و ده مانه دا بوو که جه نگی جیهانی یه که م، کۆتایی پێهات و زه مه ن ساڵی 1920 ی زاینی بوو. که باڵێک به ناوی حیزبی کرێکاری کۆمۆنیستی ئه ڵمانیا له حیزبی کۆمۆنیستی ئه ڵمانیا جیاببوه وه، که باڵی دیفاع که ربوو له خودی پێکهاته و میتۆدی وورده بۆرژوازی ئه وسای ئه ڵمانیا. که ئه م باڵه به هه موو میتۆد و پێوه رێک باڵێکی ئۆپۆرتۆنیستی بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری ئه و سه رده مه ی
ئه ڵمانیا بوو.
هه روه ها له گه ڵ ئانارکۆسه ندیکالیزم ئاوێزان بوو، ده سته خوشکی ئانارشیزمه کانی ئه و کاته ی جیهان بوو.
ئه وه بوو ئه و حیزبه بوو به حیزبێکی په راگه نده و دووره په رێزی ئه و سه رده مه و بێ ناوه ڕۆک و هیچ ڕه واجێکیان نه ما له ناو چینی کرێکاردا. ئه بێت ئه مانیش ئیلهامیان له و ڕه وته کۆنه ی ڕیفیژنیزمی ئه ڵمانی وه ر گرتبێ و له ژێر لێکدانه وه و بۆچوونه کانیاندا میتۆدی بیرکردنه وه یان بێت.
هه روه ها که کۆمۆنیزمی کرێکاری له ئێران دا له ناو حیزبی (ک.أ)دا ڕایگه یاند که مارکسیزمی شۆڕشگێڕ، ده وری مێژوویی خۆی له ده ستداوه و ئیتر ناکرێت ئێمه پاشکۆی ڕووداوه کان بین، ئه بێت ڕه

وتی خۆمان به مۆدێلێکی کلاسیک بگۆڕین و واتا کلاسیک بۆ ئه و ڕه وته ئۆپۆرتۆنیستیه ی ئه ڵمانیا ده گه ڕێته وه، نه ک بۆ مارکسیزم.

ئه مانه وای کرد کاتێنێک له ژێر ناوی کۆمۆنیزمی کرێکاری دا دروست بکه ن چه ند به حث و پلیمکێ بوون که سه ر چاوه که ی له تێڕوانینه ئیکۆنۆمیستیه کانی دنیا هه ڵێنجاوه و ئاڕاسته که ی به ره و هه ڕدێری مل شکێنه ری بۆرژوازی ده بات. هه روه ها جیاکاریه کان له (جیاوازیه کانی ئێمه)دای منصوری حیکمه ت که چاوپێکه وتنێکی له گه ڵدا کرابوو له لایه ن بسوی سۆسیالیزمی (ح.ک.أ) ئه مه یان زیاتر بوو به وه ی که ئاڕاسته ی سیاسی وورده بۆرژوازی پاشکه وتی وورده بۆرژوازی ئێرانی، زۆر به شڵه ژاوی و بێ گوێدانه ئه وه ی که له لیکدانه وه کانیان له مه ڕناخێ و جیهان چیه و چی ده بێت؟ به سیاسی ڕێگای ئه واندا پێچیان کرده وه. واتا شوێن که وتنێکی دۆگماتیستانه و هه ڵخه ڵه تێنه رانه و دیماگۆجیانه ی تیۆری سه نه کانیان.

ئه و کاته ی پێش کۆمۆنیزمی کرێکاری ئه م ڕه وتانه، له ساته وه ختی ئێستایان باشتر نه بوو. واتا ئێمه ناکرێت ئه وه به هه نگاوی پێشکه وتن دابنێین که ئه وان بۆ خۆیانی داده نێن. گه واهی ئه م ڕاستیه ش ئه وه یه که، ئه وکاته ی ڕه وتی وورده بۆرژوازی له کوردستانی عێراق دا، خۆیدابووه ده ست قه ده ری، ئه و ماشێنه ی که سووکانه که ی به ده ست وورده بۆرژوازی ئێرانیه وه بوو- بێ سێ و دوو سوار ماشێنی شۆڕه ی ئه وان بوون. که پێ ئه چێت ئه م ماشێنه توانای ڕۆشتنی خۆی له ده ست بدات و ئیتر یه کاڵا بێته وه. هه روه ها وه ک زه ڕنه قووته مێشکیان بۆ ئه وان کردووه ته وه و چاوه ڕێی ڕه حمی هه ڵگری پارووبه ک فکرن بۆیان و یان له گۆڕه پانی سیاسی کوردستان و عێراقدا به ڵکو تحلیل و شیکاریه کی سیاسی نه زۆکیان بۆ بکه ن، یان ئیرشادیان بکه ن، که ئاڕاسته ی کاره که یان به سوود بێ بۆ ئاڕاسته ی فکری ئه وان.

چوونکه هه تا ئێستا تیۆری سه نی حیزبیان نیه و ناشتوانن ده ست له وه به ربده ن که ئه مان بۆ خۆیان بیربکه نه وه و بۆ خۆیان له سه ر جیهان و ناوچه که، له سه ر ئه و ڕووداوانه ی که تیایدا ڕووده دات، گفتووگۆیه ک بکه ن یان هه ر هیچ نه بێت به نوسینێکی بچووکیش بێت، به یانی تیۆری و لێکدانه وه ی خۆیان له سه ر ضروفی سیاسی کوردستان بکه ن. خراپی ئه م پاشکۆیه تی یه له وه دایه که کوێرانه یه واتا هه ڵنه بژاردنی خراپ و به دێ بوونی شتی باش نی یه. وه له لایه کی تریش ئه گه ر بزووتنه وه ی کرێکاری له خرۆشانی خۆیدا بووبێت وویستوویانه، به به رژه وه ندی سیاسی و کۆمه ڵایه تی خۆیانی به کار بهێنن.

(هه نسک) پرسیاری (3)

مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی (ح.ک.ک.ع) نه ک هه ر وه ک پێویستیه کی سه ر که وتنی چینی کرێکار بایه خی پێنه دراوه، به ڵکو قسه یه کی ڕۆشنیان نی یه له سه ری؟!
1- ئایا به نه زه ری کۆمۆنیسته کان بۆ په یوه ستبوون به م په یوه ندیه وه پێویسته چۆن زامن بکرێت؟
2- کاری عه مه لی چی یه که پێویسته بکرێت بۆ درێژه دان و به هێز کردنی ئه م په یوه ندیه ئه نته رناسیۆنالیستی یه؟

(ن.ف) وه ڵام:

مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی، یه ک مه سه له یه که ئاستی په یوه ندیه کانی ده ستنیشانی ئاستی پێگه یشتنی شۆڕش و سه ر که وتنی چینی کرێکاری پێوه په یوه سته واتا بزووتنه وه ی چینی کرێکار مانای بزووتنه وه ی ئه نته رناسیۆنالیستی، وه بزووتنه وه ی ئه نته رناسیۆنالیستی مانای بزووتنه وه ی چینی کرێکار و بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی.
ئه م مه سه له یه ش له وێوه پێوه ره که ی ده ستنیشان ده کرێت که چینی کرێکار له هه ر شوێنێکی ئه م جیهانه دا بێت ئه بێت په یوه ست بێت یان به رگری که ربێت له داخوازیه شۆڕشگێڕه کانی چینی کرێکاری ناوچه کانی تری دنیا. چوونکه ئێمه ناتوانین به و ئه زموونه ی که دوای کۆمنترن له سه ر ئاستی جیهان ڕوویداوه، له ناو بزووتنه وه ی کرێکاری، به په یوه ندی و تێکۆشانی ئه نته رناسیۆنالیستی دابنێین. ئه و کاته ی که فدراسیۆنی کرێکارانی جیهان دروست ده کرێت له به رامبه ر کۆمنترن دا، هه ر ئه و ساته ساتی پاشه کشه پێکردنی چینی کرێکار و بزووتنه وه که یه تی، به رامبه ر به ڕه وتی سیاسی جیهانی بۆرژوازی.
(ئه مه ش به له به رچاو گرتنی ئه وه ی که ئیتر کۆمنترن، ئه و ده ووره ئه نته رناسیۆنالیستی یه ڕاقه ناکات له جیهاندا) وه ئه مه یان ئه و ده وره یه که خودی وورده بۆرژوازی، بۆ بۆرژوازی گرتیه به ر، بۆ ئه وه ی له ساتی گه شه ی سه رمایه ی نیزامی سه رمایه داریدا، بتوانێت ده ووری پاسیفیزم و کرده ی پاسیفیستانه بخاته بزووتنه وه ی چینی کرێکاره وه. په یوه ندی و هاوئاهه نگی کرده وه ی ئه نته رناسیۆنالیستیانه ی چینی کرێکار.
ناکاته ئه وه ی که لێره وه وورده بۆرژوازی کۆچ و ڕه و ده که ن بۆ ئه وروپا و ئه مریکا، له ڕێگه ی ئه و په یوه ندیه که م و کورته ی که هه یانه به ناوه نده وورده بۆرژوازیه که ی خۆیانه وه، لێره

ناوی بنێین یان وا بیبینین که ئه مه ئه کاته ئه وه ی په یوه ندیه کی ئه نته رناسیۆنالیستی دروستکردبێت. چوونکه په یوه ندیه که له نێوان نه ته وه جیاجیاکانی جیهاندا نیه یان هه ر هیچ نه بێت، هاوکاریه ک نیه له نێوانیاندا. ئه و ڕێبازه ی که ئه م حیزبه گرتوویانه ته به ر له سه ر مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی.
له سپاردنی ئه نته رناسیۆنالیسته کان به ده زگا هه ره بۆگه ن و ئیمپریالیسته کان که ئه ویش ده زگایه کی
وه ک(UN)ه. ئه گینا مه سه له یه کی مێژوویی وه ک مه سه له ی نه ته وایه تی کورد و کێشه که یان ناخه نه ئه وه ی که چاره سه رکردنه که بخه نه ئه و ده زگایه. هه روه ها بێجگه له مه ش له سه ر وه زعی سیاسی ناوخۆی کوردستان و مه سه له ی چه ک کردنی حیزبه کانی ناو ده زگاکانی کوردستان و ده ره وه شیان مه سه له ی چاره نووسی کۆمه ڵایه تی و سیاسی و ئابووری ئه وان، ناسپێرن به (UN) که بۆیان جێ به جێ بکات ئه مانه و چه ند شتی تر. گه واهی ئه و ڕاستیه ن که (ح.ک.ک.ع) بۆ یه ک له حزه ش ده ست له ناو ده ستی مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی نیه. ئه مه ی که باسم کردن قه تره یه کن له و ده ریایه ی که مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی هه ڵی ده گرێت که قسه ی له سه ربکه ین، وه دیاره به چه ند قسه یه کی کورتیش ناتوانین تعبیری ته واوه تی له مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی بکه ین.

بۆ وه ڵامی یه که می پرسیاره که تان ئه وه نده به سه که بڵێین، بۆ زامنکردنی ئه م په یوه ندیه جیهانیه ی چینی کرێکار بۆ شۆڕش هاوئاهه نگی هه ڵگرتنی یه ک تیۆری مارکسیستیانه ی به کرده وه و جیهان بینی کۆمۆنیستیانه ی زانستیانه ی چینی کرێکار و کۆمۆنیسته کانه له سه ر ئاستی دنیاو دیالێکتیکیانه ی هه ڵپێکانی ئه و مه سه له یه له سه ر ئاستی دنیادا، که بتوانێت زامنی مه سه له ی ئه نته رناسیۆنالیستی پێ بکات له په یوه ندی و بزووتنه وه شۆڕشگێڕانه کانی چینی کرێکار و کۆمۆنیسته کان دا. واتا زامنکردنه که ناکاته ئه وه ی که ئینسان ده زگای (UN) له جێگای په یوه ندی بزووتنه وه ئه نته رناسیۆنالیستی دابنێیت که وه کو (ح.ک.ک.ع) له ناوه ڕۆکی لێکدانه وه و کرده وه کانیاندا، مامه ڵه ی له گه ڵدا ده که ن. بزووتنه وه ی ئه نته رناسیۆنالیستی، پێویستی به په یوه ندی کردنی ئه ندامانی بزووتنه وه ی کرێکاری و کۆمۆنیستی لای ئێمه به کرێکاران و بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی ناوچه کانی تری هه موو جیهانه وه هه یه. شه رت نیه ئه م کرداره له جیهاندا له یه ک کات و شوێندا بکرێت. به ڵام ده بێت هه نگاوی بۆ هه ڵبگیرێت. که واته

بۆ هاوڕێیان پێویستی بزووتنه وه که یانه، که ده بێت په یوه ندیان به ناوه ندی بزووتنه وه ی کرێکاران و کۆمۆنیستی لای خۆیان هه بێت له هه ر کوێیه ک بن.

لێره دا ده مه وێت بچمه سه ر وه ڵامی دووه می پرسیاره که تان. ئه م به شه ی پرسیاره که تان، ته واوکه ری هه موو پرسیاره که یه، که ئه ویش ئه که وێته سه ر ئه وه ی که ئه م مه سه له یه چه ند به گرنگ داده نرێت له
به ر ده م جووڵان و کرده ی حیزبێکی کۆمۆنیستی واقعی دا. هه وڵدان بۆ هێنانه کایه وه ی ڕابه رایه تیه کی جیهانی و به ده سته وه گرتنی تیۆرێکی واقعیانه بۆ ئه وه ی بتوانێت کاری عه مه لی چوونه پێشه وه ی په یوه ندیه ئه نته رناسیۆنالیستیه که به شێوه یه کی واقعی و زانستی نه خشه ڕێژ بکات.
که واته تیۆریه که ئه بێت بتوانێت ده ست بۆ ڕابه رایه تیه که درێژ بکات و بتوانێت په یوه ندیه کی توند و تۆڵ له نێوان چینی کرێکار و بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی چینی کرێکاردا، دروست بکات و ته نگ و چه ڵه مه کانی به رده می خۆی درک پێ بکات و بتوانێت له که مترین کاتدا گه وره ترین کرده وه به جێ بگه یه نێت. چوونکه ده بێت ئه و پرسیاره له خۆمان و هاوچینه کانمان بکه ین. که ئایا ئه م تیۆره ئه توانێت ڕابه رایه تی بزووتنه وه ی
ئه نته رناسیۆنالیستی چینی کرێکار بکات له جیهاندا؟ به ڕه چاوکردنی باری سیاسی و کۆمه ڵایه تی و ئابووری هه موو ناوچه کانی جیهان.
بێ گومانم له وه ی که ئه و تیۆریه، هه ڵنجاوی مارکسیزم بێت به گیانه دیالێکتیکیه که ی ئه توانێت له خه وشی ڕیڤیژنیزم و ئیکۆنۆمیزم و ئۆپۆرتۆنیزم و ئانارشیزم و باقی لادانه کانی تر له بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و بزووتنه وه ی کرێکاری دا، بێ أعتبار بکات و لای بدات.

(هه نسک) پرسیاری (4)

1- ئایا په یوه ندی نێوان دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا و سۆسیالیزم چی یه؟
2- دوای سه رکه وتنی شۆڕشی کرێکاری و گه یشتن به دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا ئه و کارانه چین که پێویسته بکرێت له م قۆناغه دا پێش گه یشتن به سۆسیالیزم؟
3- نه زه ری (ح.ک.ک.ع) چی یه سه باره ت به دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا؟

4- قانون و سونه ته کانی ژیانی بۆرژوازی ده بێت نه مێنێت و له جێگه ی قانون و سونه تێکی کۆمۆنیستی به ر قه راربێ. که واته ده بێت ئه و سونه ت و قانونانه ی ژیانی کۆمه ڵایه تی بۆرژوازی هه ڵوه شێته وه. که واته ئه و سونه ت و قانونانه ی کۆمۆنیسته کان چی یه که، جێگه ی سونه ت و قانونی بۆرژوازی ده گرێته وه له م ڕوانه وه (1) قانونه کانی أحوال مدني و شخصي و عقد الزواج؟ (2) دروستکردنی خێزان و په یوه ندی خێزان؟.

(ن.ف) وه ڵام:

ئێمه با له پێناسه یه کی کورتی دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریاوه ده ست پێ بکه ین، دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا واتا ده سه ڵاتی دیموکراتیانه ی چینی کرێکاره، ده سه ڵاتی چینایه تی چینی کرێکاره. بۆ ته واوی له به ین بردنی
هه ردوو چینی کۆمه ڵگای سه رمایه داری.
بۆ وه ڵامی خاڵی یه که می پرسیاره که تان: ئه وه ڕاده گه یه نین که په یوه ندی نێوان دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا و سۆسیالیزم، په یوه ندیه کی ڕاگوزه رکردنی ده سه ڵاتی سه رمایه دارانه بۆ په یوه ندی ئازاد و یه کسانی ئینسان. واتا ئێمه ناتوانین بۆ به کارهێنانی زانستیانه ی، ده سه ڵاتی پڕۆلیتاریا، په یوه ندی سۆسیالیزم و کۆمۆنیستانه ی ئینسان بۆ ئینسانه کان دابین بکه ین. واتا مه رجی به ده ست هێنانی سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم به ستراوه به چۆنێتی و به کار هێنان و نه هێنانی دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریاوه.
که کاتێک شۆڕش کامڵ و خه مڵیو ده بێت بۆ پڕۆلیتاریا، واتا شۆڕش به مانا میکانیکیه که ی نا. به ڵکو به مانای گه شه ی سیاسیانه ی کۆمۆنیستانه ی پڕۆلیتاریا له چوارچێوه ی نیزامی سه رمایه داری دا. واتا ئێمه له ئێستای نیزامی سه رمایه داریدا، هیچ بزاوتنێک به شۆڕشی ئه صڵی دانانێین، بێجگه له و شۆڕشه ی که پڕۆلیتاریا سه رکرده و تیۆری سه نی شۆڕشه مێژوویی یه که ی خۆی ده بێت. واتا پڕۆلیتاریای کۆمۆنیست ده توانێت جێبه جێی ئه و شۆڕشه له ده ست خۆی دا، بۆ مێژووی ئینسانی ئینسانه کان ئاڕاسته ی پێ بدات.

واتا په یوه ندی نێوان ئه م دووانه، بۆ دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا بوونی مه رجه بۆ به ده ست هێنانی سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم. هه روه ها بۆ سۆسیالیزمیش که بۆته ژیانه وه، پێویستیه کی زۆری به دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریا هه یه. واتا سۆسیالیزم به نده به مماره سه کردنی دیکتاتۆریه تی پڕۆلیتاریاوه.
بۆ خاڵی دووه می پرسیاره که تان: ئه رک که بکه وێته سه ر ئه و

قۆناغە لە مێژووی بە شە ریە تدا لە سە ر شورای کرێکارانە کە بتوانێت پلان و نە خشە سیاسی و دە سە ڵاتە چینایە تیە کە ی خۆی لە پێناو لە ناوبردنی دە سە ڵات و سە ربزێویە کانی سە رمایە داران ئە گە ر هە بن بە کار بهێنێت. چوونکە دە سە ڵاتی چینایە تی پڕۆلیتاریا لە ناوە ڕۆکی خۆیدا یە ک دە سە ڵاتی دیموکراسیانە ی پڕۆلیتاریایە، کە عنفی پڕۆلیتاریا بۆ سە رمایە داران هە وێنی دە سە ڵاتە کە ی دە بێت. هە روە ها تە نها بۆ پڕۆلیتاریا هە یە کە ممارە سە ی دە سە ڵات بکات لە دیکتاتۆریە تی پڕۆلیتاریادا. لێرە دا ئە وە دە بینین، کە جیاوازیە کی ڕیشە یی هە یە لە نێوان دیکتاتۆریە تی پڕۆلیتاریا و دیکتاتۆریە تی بۆرژوازی دا. چوونکە پڕۆلیتاریا لە دیکتاتۆریە تی خۆیدا بۆ لە ناوبردنی سە رمایە داری و بۆرژوازی لە کاردایە، بۆ ئە وە ی بتوانێت خۆشی وە ک چین لە ناوببات و دنیایە کی بێ چین و جیاوازی دابمە زرێنێت.

وە دیکتاتۆریە تی بۆرژوازی لە پێناو ڕێگە گرتن لە مێژووی بە شە ری و توند و تۆڵ کردنی دە سە ڵاتی چاوچنۆکانە و سوود پە رستی چە وسێنە ر بە سە ر بە شە ریە تدا بسە پێنێ و بتوانێت زیاتر لە سە ر کورسی دە سە ڵاتی
چە وسێنە ری خۆی بمێنێتە وە. کە واتە دە ردە کە وێت جیاوازیە کان ڕیشە یین.
بۆ وە ڵامی خاڵی سێیە می پرسیارە کە تان: لە و ترحانە ی (ح.ک.ک.ع و أ) کردوویانە. دوو بۆچوونی جیاواز و لێک نە چوو و جوودا لە گە ڵ ناوە ڕۆکی دیکتاتۆریە تی پڕۆلیتاریا هە یانە. واتا ئە وە ی کە لە شیعاری حیزبی و فکری و سیاسیاندا هە یە، لە ئە ساسدا شیعارە کە خۆی دوو شتی متناقض بە یە کترین.

واتا نە دیکتاتۆریە تی پڕۆلیتاریا ئازادی و یە کسانی تێدا بە ر قە رار دە بێت بۆ هە موو چینە کان و نە ئازادی و یە کسانیش، دیکتاتۆریە تی پڕۆلیتاریا دە بێت. کە واتە ناکرێت ئێمە دوو چە مکی جیاواز لە دوو ناوە ڕۆکی جیاواز لێک هە ڵپێکین. یان بە یە ک ناوە ڕۆکی حساب بکە ین، چوونکە دە سە ڵاتی چینە کان، ئازادی بە چینی بە رامبە ریان نادە ن، وە چینە کانیش یە کسان نابن لە دە ست ڕاگە یشتن بە دە سە ڵات و بە رقە رار کردنی ناوە ڕۆکی پە یوە ندیە کۆمە ڵایە تیە کانی خۆیان. ئە وان لە تە رحە کانی دوای ساڵە کانی (1993) وە باس لە وە دە کە ن کە دیموکراسیە ت بە هە موو چە مکە کانیە وە بۆ ناوە ڕۆک و پوچ دە کە ن لە لای خۆیان. بە ڵام لە گە ڵ ئە وە شدا بۆ مێژووی بە شە ری ئینسانە کان پێویستیان بە

دیموکراسیه تێک هه یه که بتوانێت جێگا به ده سه ڵاتی بۆرژوازی بگرێته وه. واتا ناکرێت ئێمه بڵێین دیموکراسیه ت بۆ خۆی به هه موو ماناکانیه وه بۆرژوازیه.

له گه ڵ ئه وه شدا خوازیاری دامه زراندنی ده سه ڵاتی کرێکاران بین. واتا دیموکراسیه ت یه کسانه به ده سه ڵاتی چین. واتا دیموکرسیه ت یه ک خاسیه تی چینایه تی خۆی هه یه وه ک له پرسیاره کانی پێشوودا وه ڵامیمان پێداوه ته وه. ئێمه ش پێویستمان به ده سه ڵاتی چینایه تی خۆمان هه یه که ناوه ڕۆکه ی، دیموکراسیه بۆ چینی کرێکار ئه گه ر ئێمه له ناوه ڕۆکی بۆچوونه کانی ئانارشیزمه وه هه ڵێنجه ری ئه و ته رحانه نه بین، ئه ی ئه بێت بۆچی دیموکراسیه تی پڕۆلیتاریاش به دیموکراسیه تی بۆرژوازی له قه ڵه م بدرێت یان دیموکراسیه ت یه ک خاسیه تی بۆرژوازی پێ ببه□ین. ئه م بۆچوونانه یان ئه گه ڕێته وه بۆ دوو لایه ن، یان ئه وه تا له ناوه ڕۆکی دیموکراسیه تی پڕۆلیتاریا نه گه یشتوون یان ئه وه تا به ده ستی ئه نقه ست ده یانه وێت له به رده م مێژوودا چه واشه کاریه ک بۆ چینی کرێکار، ئه گه ر په یوه ندیان پێیانه وه هه بێت، دروست بکه ن و ڕێگه یان لێ وون بکه ن و به ئاڕاسته ی پێچه وانه ی مێژوو ئه سپی تڕۆی خۆیان تاو بده ن. ئه م جیهان بینی یه ی ئه مڕۆ جیهان بینیه کی وورده بۆرژوازیه به هاوکاری بۆرژواکان.

بۆ خاڵی چواره می پرسیاره که تان: پێـم خۆشه شتێکی زیاتر بڵێین له جیاوازی نێوان دوو ده سه ڵاتی جیاوازی چینایه تی دا. وه بۆ سونه تی کۆمه ڵایه تی په یوه ندی کۆمۆنیستی ئینسانه کان، پێویستی ده ستڕاگه یشتنی ئینسانه کانه به هه موو پێویستی یه کانی ژیانی ئینسان، که شیاوی ژیانێکی سه رده می خۆی بێت، به هره مه ند بوونی ئینسانه له هه موو ئه و داهێنان و به ده ست هاتوانه ی که بۆ به شه ر له خزمه تدان.
ئینسان له کۆمه ڵگه ی کۆمۆنیستی دا په یوه ندی کۆمه ڵایه تی خۆی له سه ر ئه ساسی په یوه ندی کار و سه رمایه دروست ناکات. به ڵکو په یوه ندیه که له ئاستێکی ئه وه نده به رزدایه. دوور له چه وساندنه وه و به هره کێشکردنی هێزی کاری ئینساندا ده بێت، که ئینسان له سه ر ئه ساسی هه ر که س به پێی توانا و هه ر که س به پێی پێویست. په یوه ندی خۆی به کۆمه ڵگای کۆمۆنیستی یه وه ده به ستێت.

هه روه ها له ڕووی یاساکانی (أحوال مدني و شخصي) یه وه له وه تێپه ڕ ده کات، ئینسان که ووڵات ناسنامه ی خۆی پێ ببه خشێت و

تصنیفی نەتەوەكان و ڕەگەزەكان و ئاینەكانی بكات. بەڵكو ئینسان خۆی وەك تاك پەیوەندی بە كۆمەڵەوە دەبێت و ناسنامەی لە پەیوەندیەكی كۆمۆنیستانەی بێ ڕەگەز و قەوم و ناوچەكان دەبێت. وە پێگەیشتنەكانی ئەو كاتەی ئینسان لە پێشكەوتن و گەشەی بوارەكانی ژیانیان دەستنیشانی دەكات، كە پەیوەندیەكە بە (أحوال مدني)وە چڕن دەبێت. واتا ناكرێت هیچ سنوورێك نەبێت و هیچ پەیوەندیەكی نەتەوایەتی نەبێت و تۆ ناسنامەت لە چوارچێوەیەكی نەتەوەیەكدا بەسەردا ببڕێت.
ناتوانیت جنسیەی هیچ نەتەوەیەك هەڵگریت كە پەیوەندی نەتەوایەتی نەبێت. وەكە سنووریش نەبوو، ئەوا پاسپۆرتیش ڕێز و ئیعتباری بۆرژوازیانەی خۆی لەدەست دەدات. هەروەها بۆ ئەو (عقد ألزواج)ەی كە لە نیزامی سەرمایەداریدا هەیە و مامەڵەی كڕیار و فرۆشیاری دەبێت. ئەوە لە ڕەگەوە نامێنێت و ناوەڕۆكی خۆی لەدەست دەدات. لە پەیوەندی كۆمەڵایەتی كۆمۆنیستیدا، ئینسانەكان بە ئارەزووی خۆیان هاوسەرێتی هەڵدەبژێرن و لە كوێ و لە كەیدا، بێ ئەوەی كە هیچ (مقدیمة و مؤخرة) پاشەكی و پێشەكی لە مارەییاندا هەبێت، كە مارەیی كردنی ئافرەت بۆ پیاو ببێت بە كۆسپ لە بەردەم جیابوونەوەیان یەكگرتنەوەیاندا.

چوونكە عقد زواج لە نیزامی سەرمایەداریدا یەك ناوەڕۆكی تجاری(بازرگانی) هەیە كە مامەڵەی ئاڵ و گۆڕی پارە بە كاڵایە. وە ئەم بازرگانیە بەتەواوی لەناو دەچێت و هیچ پەیوەندیەكی بەسەر خۆشەویستی ئینسان بۆ ئینسان نامێنێت و بەهای خۆشەویستی ئینسان بۆ ئینسان، پەیوەندی بەهای پەیوەندیە كۆمەڵایەتیەكانی سەردەمی خۆی دەبێت.
هەروەها لە بارەی خێزانیشەوە، ئەوە ڕاستە كە نیزامی سەرمایەداری ئافرەتی لە خێزاندا كردووە بە پرۆلیتاریا و پیاویشی كردووە بە بۆرژوازی. كە بناغەی پەیوەندیەكان، پەیوەندی چەوساوە و چەوسێنەرە. هەروەها ئەو كاتەی كە جنسی مێ كاڵای تێركردنی جنسی نێرە، لە ڕووی (سێكس)ەوە. هەروەها خێزانی بۆرژوازی كە كۆت و بەندی لەدەست و قاچی منداڵەكانی كردووە و بە پێی بەرژەوەندیەكانی خۆی بەهرەمەندی دەكات لە ژیانیان نایكات. ئەمانە هەر هەموویان لە ناوەڕۆكی پەیوەندی خێزانی كۆمەڵگای كۆمۆنیستیەوە دوورن و لەگەڵیدا ناكۆكن. واتا ئەو كاتە هەموو ئەو شتانەی لەسەرەوە باسمان لێكرد هەر هەموویان هەڵدەوەشێنەوە و لە جێیدا پەیوەندیەكی كۆمۆنیستانە

ی ئینسانی دروست ده کرێت و خۆشه ویستیه کی ڕاستگۆیانه ی زۆر پێشکه وتوو ناسنامه ی کۆمه ڵ ده بێت و خۆزانی لێ پێک دێت.

(هه نسک) پرسیاری (5)

مه سه له ی سۆسیالیزم
1- په یوه ندی نێوان سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم چی یه؟
2- دوای سه رکه وتنی دیکتاتۆریه تی پرۆلیتاریا. ئینسانه کان ده گه نه سۆسیالیزم که نه مانی چینایه تی و به رقه راربوونی ئازادی و یه کسانی ئینسانه کانه. ئایا ژیانی ئینسانه کان چ گۆڕانکاریه کی تر به خۆیه وه ده بینێت له ڕووی کۆمه ڵایه تیه وه؟
3- ئایا له ڕووی سیسته می سیاسی و ئابووریه وه گۆڕانکاریه کان چۆنن، له به راورد کردن به نیزامی سه رمایه داریه وه؟ میکانیزمی گۆڕانکاریه کان چۆنه؟
4- ئایا مه زهه به کان ده ور و جێگه یان به چی ده گات؟

(ن.ف) وه ڵام:

مه سه له ی سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم ئه بێته یه ک مه سه له ی ستراتیژی بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و چینایه تی چینی کرێکار، له مێژووی ئینسان دا. واتا چینی کرێکار ئه وه ده خاته کرده وه ی خۆیه وه، که مێژووی ئینسان به ژیانی ئازادی و یه کسانی بگه یه نێت.
بۆ خاڵی یه که می پرسیاره که تان: ئه وه شیاوه که په یوه ندی نێوان سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم وه په یوه ندی پێکهاتی مادده یه کی ڕه ق و توند و تۆڵ له مادده یه کی شله وه بوو. واتا سۆسیالیزم ده بێته به رایی بۆ کۆمۆنیزم. واتا ئینسان له و ساتانه ی ناتوانێ به ته واوی په یوه ندیه کانی له ئاستی په یوه ندیه کی گه شه کردووی کۆمه ڵایه تیدا به ڕێته پێشه وه و تیایدا کارامه و هه ڵسوڕاو بێت. که واته ئه بێت له و ساتانه دا پێویستمان به ناوه ندێکی مماره سه یی یان بۆ قاڵ بوون له په یوه ندیه پێشکه وتووه کاندا ده بێت. واتا ئه و ساتانه ده بێت به ساتی گه شه کردوویی، په یوه ندی ئینسان بۆ سۆسیالیزم پێک دێت.
ئه مه ش له گۆڕانی نیزامی سه رمایه داریه وه پێکهاته ی خۆی سه رچاوه ده گرێت. وه په یوه ندیه که یان له گه ڵ کۆمینیزم دا، په یوه ندیه کی نه پساوه و به رده وامی یه.

وه ڵامم بۆ خاڵی دووه می پرسیاره که تان ده بێت ئه وه باس بکه م،

كه كاتێک ديكتاتۆريه تی پڕۆليتاريا مه رج له سه ر له ناوبردنی ته واوه تی، په ل و پۆی بچووک وسه ربزێوی، سيسته می سه رمايه داری داده نێت گۆڕانكاريه كان ته نها گۆڕانكاری ئابووری نابن و به س. به ڵكو پانتايی يه كی گه وره تری له گۆڕانكاری ئابووری و كۆمه ڵايه تيدا هه يه، كه ئه و ساته وه ختانه ئينسان بۆ خۆيان ده ستنيشانيان ده كات. به ڵام ئه وه نده ده ڵێين كه مێژووی ئينسان به و كاتانه گه يشت، ئه وا ئينسان ئازادانه بڕيار له سه ر په يوه ندی كۆمه ڵايه تی خۆيان ده ده ن، كه خۆيان خوازيارين. يان به پێی ئاستی گه شه كردوو كۆمه ڵ له و كاتانه دا، په يوه نديه كه يان دروست ده كه ن، يان ئازادانه نه فی ده كه ن.

واتا ئازادی و يه كسانی، ڕوويه كی فراوانتری هه يه له وه ی. كه ئه م گروپ و ئه و حيزب ، زۆر به هه ڵه و پێچه وانه به ئازادی و يه كسانی، سه ر گوزشته ی چيرۆكی سۆسياليزمه خه ياڵيه كه يان بۆ خۆيان ده گێڕنه وه. واتا ئه وه ی كه لێره دا باسی ده كه ين ناتوانين بڵێين، باسی ته واوه تی ئێمه يه له سه ر ئه و گۆڕانكاريه ڕيشه ييانه ی كه له سۆسياليزم و كۆمۆنيزم دا، له په يوه ندی كۆمه ڵايه تی سيسته می سه رمايه داريدا هه يه تی، هيچمان جێ نه هێشتبێت چوونكه ئه بينی ئه و گۆڕانكاريانه به ئاستی گه شه ی ئه و سه رده مه وه ببه سترێته وه، كه گه شه ی كۆمه ڵايه تی به جۆری خۆی تيايدا ده يكات.
هه روه ها بۆ وه ڵامی خاڵی سێهه مه پرسياره كه تان: سيسته می سۆسياليزم، سيسته می سياسی و په يوه نديه كی كۆمه ڵايه تی و ئابووری نيه. واتا سيسته می سياسی ناسنامه ی سۆسياليزم و كۆمۆنيزم نيه. چوونكه سيسته می سياسی پێناسه ی سيسته می چينايه تی يه. پێناسه ی بوونی چينه كانه.

له سيسته می سۆسياليستی دا ئينسانه كان له به رهه م هێنان و به ڕێوه بردنی كۆمه ڵگادا وه ک يه ک به شدارن. ده ستڕاگه يشتوو ده بن به هه موو پێويستيه كانی ژيانی خۆيان. بێ ئه وه ی ئاڵ و گۆڕی كاڵا به پاره ی تێدا بێت يان له جياتی ئيشه كه ی بڕێكی كه م له پاره وه ربگرێت. چوونكه له به ڕێوه بردنی به رهه م هێنانداله كارگه و شوێنه كانی به رهه م هێنانداله به ڕێوه به رايه تيه كی بيرۆكراتی بوونی هه يه شۆڕ بوو بێته وه به سه ر لق و پۆی به رهه م هێنانداو نه به تاكی كۆمه ڵيش ده سپێردرێت.
له به ر ئه وه ی ئه و ساتانه ی كه ئينسانی پێ ده گات له سۆسياليزم دا ئينسان له ئاستێكی ئه وه نده به رزی په يوه نديه

کۆمەڵایەتی و بەرهەمهێنەکانیدا دەبێت، کە ئیدارەی کارە
کانیان نادەنە دەست مدیرەکان. ئەو کاتەی کە نیزامی سەرمایە
داری سەرخانەکەی دەبێتە ژەهر ڕێژی پەیوەندیە کۆمەڵایە
تیەکانی و هیدایەتی پەیوەندیە ئابووریەکانی خۆی دەدات، بۆ
زیاتر بردنی هێزی کاری ئینسانی کرێکار و چەوساندنەوەیەکی بە
ردەوام بۆ سوود و قازانجەکانیان، سەرخانەکەیان بەکار دە
هێنن. هەروەها بۆ میکانیزمی گۆڕانکاریەکان، دەکەوێتە سەر
بوێری و جۆری ممارەسەی دەسەڵاتی پرۆلیتاریای کۆمۆنیست و
شۆڕشگێڕ لە شۆڕش و دیکتاتۆریەتی خۆیدا، واتا دیکتاتۆریەتی
پرۆلیتاریا پێویستی بەدەستهێنانی سۆسیالیزمە.

ئایا مەزهەبەکان دەورو جۆرگەیان بەچی دەگات؟ بێگومان ئەوە
ی تا ئێستا لە بارەی سۆسیالیزمەوە باسمان کردووە، ئەوەمان بۆ
دەردەخات کە مەزهەب ئازادانە ئینسان بەشەخسی خۆیەوە بە
ندی دەکات بۆ ئەوەی کاریگەری لەسەر کەسێکی تر دابنێت. کە
دەیەوێت مەزهەب بەهەر جۆرێکیەوە بێت، لە کار و کرداری
ڕۆژانەی خۆیدا پەیڕەوی بکات. کەواتە مەزهەبەکان نابنە پە
یڕەو بۆ کۆمەڵ، یان نابنە یاسای کۆمەڵایەتی کۆمەڵ و ئینسانە
کان هەر ڕێگری بن. واتا ئەوەی کە ئێستا لە نیزامی سەرمایە
داریدا لەمەلا یان لە ولای سوچێکی دنیادا، بە تۆبزی بەسەر دەسە
ڵاتی سیاسی و بە زۆر ناسنامەی ئینسانی پێ ببەن. واتا مەزهەب
لە نیزامی سەرمایەداریدا مامەڵەیەکی سیاسیانەی لەگەڵدا
دەکرێت لە حوکمڕاندا. لە هەندێک شوێن پەیڕەو دەکرێت وای لێ
هاتووە لە ووڵاتی ئەفغانستان بەڕیش دەبێت نەک بە ئیشەکەی.

هەروەها ئەو کاتەی کە مەزهەبەکان دەبنە ئۆپۆزسیۆن و بە
رهەڵستکاری نیزامی سەرمایەداری ڕادەگەیەنن. لە دووبارە
کردنەوەیەکی نیزامی سەرمایەداری و ئارایشت کردنەوەی ئەو
نیزامە بە فەلسەفەی مەزهەب نەبێت هیچی تری لێ بە ئاکام
ناگات. جاری وا هەیە پاپایەک دەبێتە ڕەمزی ئاشتی لە جیهاندا
و دەکرێتە سەر قافڵەی بە ناو بە ئاشتی گەیاندنی جیهان. لە
مانۆڕێکی هەزیلانەی نیزامی سەرمایەداری نەبێت هیچی تری لێ بە
دی ناکرێت. دوای ئەوەش دەیانەوێت مەزهەبەکان بە پێی
پێویستی خۆیان بە زیندوویی بهێڵنەوە و ئینسانی پێ دەستەمۆی
نیزامەکەیان بکەن.
بەڵام لە سۆسیالیزمدا مەزهەبەکان دەبنە مەسەلەیەکی شە
خسی و بەتاکی کۆمەڵەوە بەند دەبێت، نەک بە هەموو کۆمەڵە

وه به ند بکرێت.

(هه نسک) پرسیاری (6)

مه سه له ی جنس
1- ئایا نه زه ری (ح.ک.ک.ع) له سه ر مه سه له ی جنس چی یه؟
2- ئایا نه زه ری کۆمۆنیسته کان چی یه له سه ر مه سه له ی جنس و ئازادی جنس؟
3- ئه و ئازادی یه جنسی یه ی بۆرژوازی که له نیزمه که یدا مه وجووده له و ووڵاته پێشکه وتووه کانی ئه وروپا و......چۆن ته حلیلی لێ ئه که ن؟
4- دیارده ی له ش فرۆشی له دنیای بۆرژوازی دا زۆر بڵاوه. به ڕای تۆ بریتی نیه له کاری کرێ گرته؟ چۆن ئه م کاره به راورد ده که ین له گه ڵ باقی کاره به کرێ لاگرته کانی تر؟

(ن.ف) وه ڵام:

جنس یه ک مه سه له یه که په یوه ندی به سروشتی پێکهاتی ئینسانه وه هه یه. که بۆ پاراستن و هاتنه کایه ی جۆری تازه و پێگه یشتووی ئینسان سوود و قازانجی ده بێت. واتا ئینسان له ڕێگای په یوه ندی جنسیه ئینسانیه کانیه وه، ده توانێت پارێزگاری له بنیاتی مر□قایه تی خۆی بکات. بێگومان جۆری په یوه ندیه که یان ده توانێت ئه و به هایه ده ستنیشان بکات، که هه ردوو جنسی مێ و نێره، بۆ ڕێبازی ژیانی خۆیانی داده مه زرێنن.
به ڵێ کاتێک ووردە بۆرژوازی ئه که وێته ژێر کاریگه ری، په یوه ندیه کانی نیزامی سه رمایه داریه وه ئه وا دڵخۆش ده بێت به جۆرێکی په یوه ندی جنسی ئینسان که له ئاستێکی زۆر بێ به ها و بۆگه نی خۆیدا مماره سه ده کرێت و به ئاستێکی پێشکه وتوو داده نرێت، له په یوه ندی جنسی دا.
واتا ووردە بۆرژوازی (ح.ک.ک.ع و أ) که له دنیای سه رمایه داریدا، ئه و روپا به پێشکه وتوو داده نێن له ڕووی جنسه وه، ڕۆژ هه ڵات به دواکه و توو له په یوه ندیه جنسیه کۆمه ڵایه تیه کان داده نێن. هیچ نیه جگه له وه نه بێت. که خوودی ئه م ووردە بۆرژوازیه، خوازیاری ڕاگوێزانی په یوه ندیه کی ناهاوتایه بۆ ڕۆژ هه ڵات و یان نیزامی سه رمایه داری له ڕۆژئاوادا کارێکی باشی بۆ به زانستی کردنی په یوه ندیه جنسیه کان □اقه کردبێ.
کاتێک شه خسیه تی ئافره ت له ئه وروپادا ناو ده برێت، به ناوی پیاوه که یه وه ده ناسرێت و ناوزه ند ده کرێت. واتا ئه وه ی که

بچووکترین مافی ئینسانی ئافره ته که ناوی نابێت به ناوی پیاوه که یه وه لێی زه وت ده کرێت و به وناوه وه بانگ ده کرێت. هه روه ها له ئه ورووپادا جنسی مێ هه تا ته مه نێکی دیاری کراو ئه توانرێت یان په یوه ندیان له گه ڵدا ده به سترێت که نه چووبێته سه رو (40) ساڵه وه. واتا له دوای (40) ساڵیه وه ئه وان وه سیله ی خۆشی گه یاندنی جنسی پیاو نین. به ڵام بۆ پیاو له دوای (40) ساڵیشه وه ئه توانن ئه و کاره به ئه نجام بگه یه نن ئه وه ش بۆ ڕۆژهه ڵات به جۆرێکی تر ئینسانی مێ چه وساوه ی ده ستی په یوه ندیه جنسیه کانی خۆیه تی له گه ڵ ئینسانی نێردا، له ڕۆژ هه ڵات و ڕۆژئاوادا. ئه وانه ی باسمان کردن ئه بنه مانای یه کسانی بۆ ژن و پیاو له لای وورده بۆرژوازی ناڕازی له تیۆردا و بۆرژوازی له کرده وه دا. له به شه دیموکراتیه کانی به رنامه ی وورده بۆرژوازیدا دێ به وه خۆش ده که ن، که ئینسانی ئه ورووپایی گه شه ی به رهه م هێنان گه یشتۆته ئه وه ی که په یوه ندیه کی یه کسانی جنسی دروست بووبێت. هه روه ها ئه مه له به رنامه ی (ح.ک.ک.أ) دا هاتووه، که ده یانه وێت به ره ڕایی له جنس و په یوه ندیه جنسیه کان دروست بکه ن بۆ کۆمه ڵ و ڕووه و داڕمانی په یوه ندیه کۆمه ڵایه تیه کانی به رن. که پێده چێت ئه ورووپا وا بڕوات ڕوو له و داڕمانه بکات.

هه روه ها له گه ڵ ئه مانه شدا ئه م حیزبه و تیۆری سه نه کانیان ده یانه وێت ایستیرادی بکه ن بۆ ڕۆژهه ڵات. ئه مه ش بۆ تێڕوانینه کانی(ح.ک.ک.ع)یش ڕاسته. چوونکه پاشکۆیه تیه که یان گه یشتۆته ئه و ئاسته ی که
به رنامه که شیان یه ک به رنامه یه. ئه م دوو حیزبه، یان ئه وه تا ئاگایان له ناوکی په یوه ندیه کۆمه ڵایه تیه کانی ئه ورووپا نیه و یان ئه وه تا به ده ستی ئه نقه ست و مه به ستداری بۆرژوازیانه، ده یانه وێت، په یوه ندیه کی کۆمه ڵایه تی جنسی نا شیاو بۆ ئینسانه کانی ڕۆژهه ڵات به یان بکه ن و ڕاقه ی پێ بکه ن له کرداری ڕۆژانه یاندا.
هه روه ها بۆ کۆمۆنیسته کان ده بێت ئازادی جنسی وه ک یه ک مه سه له ی گرێدراو به په یوه ندی هاوسه ری دوو ئینسانه وه. نابێت ئازادی جنسی ببێته مێبۆکراسی جنسی. کۆمۆنیسته کان کارێک ناکه ن بۆ له ناوبردنی پێکهاتی کۆمه ڵایه تی ئینسان. به ڵام کارده کرێت بۆ له ناوبردنی ئه و په یوه ندیه کۆمه ڵایه تیه ی که جنس وه ک لایه نی چینایه تی ئینسان مامه ڵه ی چه وسێنه رانه ی له گه ڵدا ده کرێت. که واته جنس په یوه ندیه کی کۆمه ڵایه تیه له نێوان دوو ئینسانی ڕازی به یه ک و نه فی کردنی اغتیصاب و زۆره ملێ له په

یوه ندی جنسی دا.
هه روه ها بۆ ئازادیه جنسیه کانی بۆرژوازی که له ووڵاته پێشکه وتووه کاندا هه یه له وه ی، که ببێته مه سه له ی هه ڵوه شانی هه ستی خۆشه ویستی له نێوان ئینساندا هیچی تری لێ به دی ناکرێت. واتا ئه مه ئازادی نیه.
به ڵکو مۆبۆکراسیه له جنسدا واتا دنیای شه هوه تڕانیه، دنیای به کۆیله ی جنسی مێ یه بۆ جنسی نێر، دنیای ده رگا ئاوه ڵا کردنه دژی ئینسانی کردنی په یوه ندیه جنسیه کان.
دیارده ی له ش فرۆشی دیارده یه کی کۆمه ڵایه تی، نیزامی سه رمایه داریه، که ژیانی به نده به بوونی ژیانی نیزامی سه رمایه داریه وه. واتا له ش فرۆشی له بێکاریه کی زۆر و زه به نی کۆمه ڵگاوه سه رچاوه ده گرێت،
ئه ویش په یوه ندی به ئه زمه ی ئابووریه وه هه یه له لایه ک و له لایه کی تریشه وه به ته کنیک و گه شه ی پیشه سازیه وه هه یه له نیزامی سه رمایه داریدا. چوونکه کاتێک که سه رچاوه ئابووریه کان له نیزامی سه رمایه داریدا ڕوو به ڕووی، له کارکه وتن ده بنه وه کرێکارێکی زۆر و زه به ند فڕێ ده درێنه ده ره وه له سه ر جاده و کۆڵانه کان ژیانی شه و و ڕۆژیان بۆ دابین ده که ن. ده رگیری ئه وه ده بن، که ڕۆژ له گه ڵ رۆژدا ئاستی بژێویان ڕوو له ناوچوونیان ده کات. ئه مانه له به ر ئه وه ی له ئاستی هۆشیاریاندا که م و کورتی هه یه، یان هه ر نیانه ده ست ئه ده نه ئه وه ی که بۆ ژیانیان کارێک بکه ن. به ڕێگه ی له ش فرۆشی به رگری له ژیانی خۆیان ده که ن. ئه مه یان له ساتی ئه زمه ی ئابووری دا.

وه هه ر له نیزامی سه رمایه داریدا کاتێک ته کنیک و ته کنه لۆژیا به کار ده هێنرێت بۆ سوود و قازانجی زیاتر له نیزامی سه رمایه داریدا. جارێکی تریش کرێکار ڕوو به ڕووی بێکارکردن ده بنه وه. هه مان ده وره ده ست پێده کاته وه که له ژیانی ئه زمه ی ئابووریدا □ویدا. واتا له نیزامی سه رمایه داریدا گه شه ی ته کنیک و ته کنه لۆژیا و ئه زمه ی ئابووری ئینسانی کرێکار ڕوو به ڕووی له ش فرۆشی خێزانه کانیان ده کاته وه بۆ ئه وه ی بژێوی □□زانه یان له سه ر جه سته ی شه که ت و ماندوی له وه و پێشیان له پرۆسه ی به رهه م هێناندا دابین بکه ن. دیارده ی له ش فرۆشی بریتی نیه له کاری به کرێ چوونکه ئینسان له پرۆسیسی به رهه م هێناندا به شداری ناکات. تا له به رامبه ریدا کرێ یه ک وه ربگرێت. ئه و لێکدانه وه یه ی که له ش فرۆشی به کاری به کرێ حساب داکات، خراپترین بیرکردنه وه و وێنا کردنی کاری به کرێ یه، چوونکه دیارده ی له ش

فرۆشی (لمپن پرۆلیتاریا) ده بێت. که جیاوازی گه وره و ڕیشه یی له گه ڵ پرۆلیتاریای کۆمۆنیست و شۆڕشگێڕ هه یه. له به ر ئه وه ی له زۆر جاردا ده بنه دارده ست و هاوکاری سه رمایه داران بۆ سه رکوت کردنی داواکاری و شۆڕشه کانی چینی کرێکار.
هه روه ها ده وریان له گۆڕانکاری کۆمه ڵایه تیدا ده بێت به سفر ده وری خراپیشیان ده بێت. له به رده م ئه م گۆڕانکاریانه دا. به ڵێ نیزامی سه رمایه داری ، په یوه ندی ڕاسته و خۆی به له ش فرۆشیه وه هه یه بۆ گه واهی ئه م ڕاسته ش، ئه وه تا خۆیان ڕایده گه یه نن که زیاتر له ملیارێک ئینسان له سه ر ڕووی زه مین له ئاستێکی خراپی هه ژاریدا ده ژین.

(هه نسک) پرسیاری (7)

سه باره ت به وه زعی سیاسی عێراق به گشتی.
1- وه زعی سیاسی کوردستان و عێراق له ئاڵ و گۆڕی جۆراو جۆردایه. لێکدانه وه تان چی یه بۆ وه زعی سیاسی ئێستا وه چاوه ڕێی چ جۆره ئاڵ و گۆڕێکی لێ ده کرێت؟
2- به ڕای تۆ ئیمپریالیزمی جیهانی بڕیار له سه ر جیابوونه وه ی کوردستانی عێراق ئه دات یان نا؟ ئه گه ر ئا یان نا بۆچی؟
3- هاتنی ئه م جه یشی تورکیایه بۆ کوردستانی عێراق چۆن لێکی ئه ده یته وه؟ مه رامی ئه م سیاسه ته ی ئیمپریالیست له چیدا ده بینیته وه؟

(ن.ف) وه ڵام:

له م کاته ی ئێستا، ئێمه له سه ر وه زعی سیاسی عێراق قسه و باس بکه ین. به ڕاستی له چوارچێوه یه کی ئاوادا ناتوانین. هه موو لایه نه کانی باس بکه ین. له به ر ئه وه له مێژوویه کی دیاری کراوی جموجۆڵه سیاسیه کانه و باس ده که ین. کات کاتی سه ره تای جه نگی که نداو بوو سه ره تای داگیرکردنی کوێت بوو له لایه ن عێراقه وه. پاش ئه وه ی سوپای عێراق به ته واوی کوێتی گرت، ئه مریکا هه لێکی باشی بۆ ڕه خسا تا بتوانێ ڕاسته و خۆ له ڕێگه ی سه ربازیشه وه به شداری بکات، له وه ی که بتوانێت سیاسه تی خۆی دوای جه نگی سارد له که نداوی عه ره بی و ڕۆژهه ڵاتی ناوه ڕاستدا، به ته واوی ڕاقه بکات و بتوانێت زه مانه تی گه وره ی سوود و قازانجه کانی خۆی بکات هه تا کاتێکی تر و زیاتر ئه و به رهه مانه بێته گیرفانی ئه مانه وه. واتا ئه مریکا له زۆر ڕووه وه سوودی پێ گه یشت. له ڕوویه که وه که توانا سه ربازیه کانی حلفی وارشۆی بێ ده رده که

وت و ئه و ترسه گه وره یه ی که له وه و پێش له ناخیدا هه بوو، هه مووی ده رکه وت به به رچاویه وه ده یبینی که تواناکانی له چ ئاستێکی خۆیدایه. به ڵێ کاتێک که جه نگ له نێوان کۆمپانیا مۆنۆپۆله کانی ئیمپریالیزمی جیهاندا هه ڵده ئایسێ له سه ر چه ندایه تی به شه کانیانه له م ناوچانه ی جیهاندا، که واته جه نگه کان له م ناوچانه دا له سه ر بردنی به رهه می خاوی نه وته، بۆ ده وڵه ته ئیمپریالیسته کان. به ڵێ که نداوی عه ره بی و وه عێراقیش که لاکێکی چه وری به رده م ئیمپریالیزمی جیهانی و کۆمپانیا مۆنۆپۆله کانێتی.

بێگومان ئه بێت وه زعی سیاسی و ئابووری کۆمه ڵایه تی، له م ناوچانه دا ڕوو له نا جێگیری بکات. بۆ ئه وه ی بتوانێت ده ست به سه ر ته واوی سیاسه تی ئه و ناوچانه دا بگرێت و ڕه وتی ئابووری ئه و ناوچانه به پێی سوود و به رژه وه ندیه کانی خۆیان به کار بهێنن. هه روه ها وه زعی سیاسی کوردستانی عێراقیش، به شدار و ته واو که ری ئه و ڕه وته سیاسیانه یه که له سه رتاسه ری عێراقدا ده گوزه رێت. واتا وه زعی سیاسی له کوردستان دا په یوه ندی به سوود و قازانجه کانی ئیمپریالیزمه وه هه یه. که له ئاڵ و گۆڕی جیاجیا و به رده وامدان.

به ڵێ له پاش کۆتایی هێنانی جه نگی که نداو له کوردستان و عێرقدا ده سه ڵاتی سیاسی ڕوو به ڕووی ڕاپه ڕین بووه وه، به ڵام ڕاپه ڕین له ئاستی ڕاپه ڕینێکی نا ڕێکخراو هاته ئاراوه و نه یتوانی ئاڕاسته ی سیاسی له عێراقدا به ره و ڕووی به رژه وه ندیه کانی چینی کرێکار له عێراقدا بگۆڕێت. ئه مه ش وایکردبوو که ئه مریکا بتوانێ به ئاره زوی به رژه وه ندیه کانی ئاڕاسته ی سیاسی له عێراقدا ئاڕاسته بکات.

ئه م هه وه س کاریانه ی ئه مریکا له م ناوچانه دا ئه گه ڕێته وه بۆ ئه وه ی که له پێش ڕاپه ڕین و دوای ڕاپه ڕین و له ڕاپه ڕینیشدا، کرێکاران حیزبێکی کۆمۆنیستی زانستی خۆیان نه بووه و نیانه که بتوانێت به نفوس و ئیعتیباربێت بۆ کرێکاران. که واته ڕه وتی سیاسی له م ناوچانه دا ناتوانێت کرێکاران ده ستی به سه ردا بگرن و ئاڵو گۆڕی جۆراوجۆری ئه وتۆ به خۆیه وه نه گرێت، که ته نها چینی کرێکار و زه حمه ت کێش تیایدا زه ره رمه ند ده بن. که واته شکستی ڕاپه ڕین له سه رتاسه ری عێراق و کوردستاندا ئه گه ڕێته وه بۆ ئه وه ی، که چینی کرێکار حیزبی پێشڕه وی خۆیان نه بووه و نیه. هه روه ها که کرێکاران به هه وڵی دامه زراندنی حیزبی

چینایه تی خۆیان نه بن، ستراتیژی ڕوخانی نیزامی سه رمایه داری به هه موو لق و پۆپه کانیانه وه نه بن، ئه وا ده یان و سه دان ئاڵ و گۆڕی سیاسی وا ده بینن که هه رهه مووی به گۆشت و ئێسقانی ئێمه، ئه نجام ده درێت و سووده که شی بۆ ئه وانه.

ئاڵ و گۆڕه کان ئه گه ر وا بڕوات ئه وا به خواستی ئیمپریالیزمی جیهانی ده بێت، له م ناوچانه دا. چوونکه ئه وان ڕاسته و خۆ یان ناڕاسته و خۆ له ڕێگه ی حیزبه جۆراوجۆره کانی بۆرژوازیه وه ده توانن، ئه و سیاسه تانه بۆ به رژه وه ندیه کانیان به کار بهێنن. ئه و جه نگه ناوخۆیانه ی که جه وهه رێکی کۆنه په رستانه ی هه یه به خراپی له سه ر کرێکار و زه حمه ت کێشانی ئه و ناوچانه دا بشکێته وه و به چاکی بۆ خۆیان بگه ڕێته وه.
له کوردستانیش هه روه هایه به ڵام ئاڵ و گۆڕه کان بۆ ئێستا له سه ر کوردستان تا ئاستێک گۆڕانکاریه که ی دووره چوونکه به ته واوی نه خشه کانیان ڕانه په ڕاندووه که له م ناوچانه دا کێشاویانه.

هه روه ها بۆ مه سه له ی جیابوونه وه ی کوردستان له عێراق په یوه ندی به و سوود و قازانجانه وه هه یه که ئیمپریالیزمی جیهانی له جیابوونه وه ی یان جیانه بوونه وه ی کوردستان له عێراق ده ستی ده که وێت . ئه مه یان بۆ ئیمپریالیزمی جیهانی ئاوا کارێک که بتوانێت بیکات، په یوه ندی به توانای جووڵان و بزووتنه وه ی چینایه تی کرێکاران و کۆمۆنیسته کانه وه هه یه، که ڕێگربن له به رده م ئه و سیاسه ته ی که له جیابوونه وه یدا توند ڕه وی نه ته وه یی به رهه م دێنێت و سیاسه تی به ئاڕاسته ی دژی سیاسه تی پڕۆلیتاریا تاو ده دات.

جیابوونه وه ی کوردستان له عێراق له لای کۆمۆنیسته کان ده بێت ده سه ڵات به کرێکارانی هووشیاری کورد پشتگیری بکه ن و هه وڵی له گه ڵدا بده ن. چوونکه ئێمه ده زانین، که ده زگایه کی وه ک (UN) که ناوه ندی ده زگاکانی سیاسه ت و بڕیاره کانی له ئه مریکاوه سه رچاوه ده گرێت. ناتوانێت جیابوونه وه ی کوردستان بۆ کرێکاران مسۆگه ر بکات و گورزی خۆی لێ ده وه شێنێ. هه روه ها ئه و حیزبه ی که جیابوونه وه ی کوردستان ده داته ده ست (UN)و ده زگا ئیمپریالیسته کانی جیهان، له هاوکاری کردن و بێ ناوه ڕۆک پیشاندانی بزووتنه وه ی ئه نته رناسیۆنالیستی کرێکاران و کۆمۆنیسته کانه بۆ ئیمپریالیزمی جیهانی. که ئه مه ش له به ندی به رنامه ی(ح.ک.ک.أ) و عێراقیشدا بۆته ستراتیژ بۆ جیابوونه وه ی کوردستان. که ئه مه ش ته رحێکی سۆسیال-ئیمپریالیستانه یه. که

وورده بۆرژوازی ناوچه که چه پکه گوڵی خۆی پێشکه ش ده کات و سووچێکی سیاسه تی ئیمپریالیستی ده بات به ڕێوه.

هه روه ها بۆ جیابوونه وه ش دیسانه وه، په یوه ندی به به رژه وه ندیه کانیه وه هه یه. زۆرتر وا پێده چێت، که بڕیار له سه ر جیابوونه وه بده ن به ڵام به جۆرێکی تر په یوه ندیه که له نێوان کوردستان و ناوه ندی ده سه ڵاتی عێراقدا، دروست بکه ن،چوونکه ئه م جۆره یان زیاتر به رژه وه ندیه کانی ئه مریکا تیایدا ده چێته پێشه وه
بۆ مه سه له ی هاتنی سوپای تورکیا بۆ کوردستانی عێراق، زۆر لایه ن و ڕووی تری هه یه وه ک له وه ی له به ر چاوماندا تێده په ڕێت! ئه وه ی له پشت په رده ی سیاسه ته کانی ئیمپریالیزمی جیهانیه وه هه یه، زۆر لێک جوودان. لێره دا ده مه وێت ئه وه بڵێم که جه نگ له نێوان سوپای تورکیا و (په که که)دا نیه. به ڵام ڕووپۆشی ده ره وه ی سیاسه ته که وا ده رده که وێت، ئه و ململانێیه ی که له نێوان جه مسه ره سیاسی و ئابووریه کانی جیهاندایه له وه زیاتره که ئێمه به یه ک دوو قسه کۆتایی پێ بهێنین. ئه وه زۆر ڕۆشنه بۆ هه موو جیهان و به تایبه تی ئیمپریالیزمی جیهانی که شه ڕی پارتی زانی به جه نگی مه یدانی کۆتایی پێ نایه ت.

واتا ئاکامه که ی شتێکی تره ئه ویش له لایه ک ئاشتی عه ره ب-ئیسرائیل هه یه که ده یانه وێت جانبی بۆرژوازی عه ره بی هێزی سیاسی نه بێت و بتوانێت ده ورێک بگێڕێت، که فشارێکی بچووکیش بخاته سه ر سیاسه ته کانی ئیمپریالیزم له و ناوچانه دا. واتا ئه وه ی له عه ره بدا ئه یه وێت ببێت به لایه نی سه ره کی، هێزی سیاسی
عه ره ب. که سوریا وای نیشانداوه که ئه و لایه نه یه. هه ڕه شه یه کی به سوپای تورکیا و ئیسرائیل له گه ڵدا بکرێت. هه روه ها تورکیا بتوانێت زیاتر فشار بخاته سه ر سوریا، له ڕێگه ی هاوکاری سوپای ئیسرائیلیه وه، بۆ وه ده رنانی هێزی (په که که) له سوریادا. بۆ ئه وه ی کێشه ناوخۆییه کانی که متر ببنه وه، که له وانه یه له ئاینده دا شه ڕی ئاویش له گه ڵ سوریادا ده ستپێ بکات.
وه لایه نێکی تری ئه و ه□ڕشه هه ڕه شه یه له سیسته می سیاسی و ئابووری و سه ربازی ئێران له ناوچانه دا، بۆ ئه وه ی نه توانێت یان که م کردنه وه ی تصدیری سیاسی خۆی بۆ ناوچه کانی تری جیهان.
به رنه گرتن که م بێت یان زۆر له به رده م به رژه وه ندیه کانی ئه مریکا و ئیسرائیل له و ناوچانه دا.

هه روه ها به کارهێنانی بنکه یه کی سه ربازی ئه مریکا له ڕێگای سه ربازه کانی تورکیا و ئیسرائیله وه وه هه ڕه شه پێ کردنیان له به رامبه ر ووڵاتانی تری جیهان و ناوچه که و ڕوسیاش که ده یه وێت ڕێگری له به رده م سیاسه تی فراوان کردنی حلفی ناتۆ له ئه وروپای ڕۆژهه ڵاتدا دابنێت. بۆ ووریا کردنه وه ی جه مسه ره کانی تری دنیا، که به رژه وه ندی ئه مریکا له عێراقی ئاینده دا ده بێت به شی له هه موویان زیاتر و چه ورتربێت. به ڵام هه موو ئه م سوود په رستیانه ی که له ڕێگه ی شه ڕه کانه وه بۆ ئیمپریالیزم، به ده ست دێت. له سه ر گۆشت و ئێسقانی ئێمه ده کرێت. ئه گه ر ئێمه حیزبی خۆمان نه بێت واتا حیزبێکی کۆمۆنیستی زانستی چینی کرێکار.

(هه نسک) پرسیاری (8)

ئه رک و واجبی کۆمۆنیسته کان له ده ره وه ی عێراق.

1- وه زعی سیاسی کوردستانی عێراق به ضروریه ت پێویستی به حیزبێکی کۆمۆنیستی زانستی و واقعیه، که بتوانێت ڕابه رایه تی و نوێنه رایه تی چینی کرێکار بکات و ببێته به دیلێکی سیاسی له به رامبه ر سه رجه م حیزبه کانی کوردستان ، که له ئه زمه یه کی قوڵی سیاسی و ئابووری و کۆمه ڵایه تی دایه. ئایا کاری عه مه لی چی یه، بۆ پێکهێنانی ئه م حیزبه کۆمۆنیستیه زانستی و واقعی یه؟

2- ئه مڕۆ په نابه رێکی زۆر له ده ره وه ی عێراقدان، ئایا کۆمۆنیسته کان پێویسته چی بکه ن به عه مه لی که وه ڵام بێت بۆ پاراستنی مافی په نابه رێتی خۆیان و به رزکردنه وه ی قانون کارێکی کرێکاری که هه یه نه ک دابه زاندنی. هه روه ها وه ڵام بێت بۆ به هێزکردنی بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی له کوردستانی عێراق دا؟

(ن.ف) وه ڵام:

کۆمۆنیسته کان له هه ر شوێنێک بن، سه ر به هه ر نه ته وه یه ک بن،ده بێت کارێ بۆ هاوئاهه نگی بزووتنه وه ی ئه نته رناسیۆنالیستی و پێشڕه وایه تی کردنی بزووتنه وه ی چینایه تی چینی کرێکار بکه ن و جموجۆڵی سیاسی و فکری خۆیان له ناو کرێکاراندا په ره پێ بده ن. بتوانن چینی کرێکار هووشیار و ئاماده به شۆڕشی چینایه تی
بکه ن.

کاتێک باس له پێکهاتنی حیزبێکی کۆمۆنیستی زانستی ده کرێت و پێویستی بۆ خۆی په یدا ده کات. ئه وه یه که چینی کرێکار ناتوانێت بێ ڕێکخراوبوون، به ئامانجی مێژوویی خۆی بگات. واتا حیزبی چینی

کرێکار ده بێته وه سیله بۆ به ده سه ڵات گه یشتنی چینی کرێکار.
واتا ئه وه ی که ده توانێ چینی کرێکار یه ک بڕوا و یه ک هه ڵوێست
بکات و پشت و په نای بێت. ده توانرێت له ڕێگه ی حیزبی کۆمۆنیستی
زانستی چینی کرێکاره وه ئه وه به ئه نجام بگات. چوونکه حیزب یه ک
هێزبوون و یه ک پارچه بوون ئه دات به چینی کرێکار و بزووتنه وه
که ی.
که واته ئه وه ی ئێمه ی دوور خسته وه له ده سه ڵات له کۆمۆنه ی
پاریس و هه روه ها له ڕاپه ڕینی ساڵی (1991)دا نه بوونی حیزبی
دڵخوازی چینی کرێکاری هووشیاربوو. له به ر ئه وه له ڕاپه ڕینی به
هاری ساڵی (1991)دا چینی کرێکار و زه حمه ت کێش ڕێکخراو نه بوون،
وه هووشیاریش نه بوون. بۆیه توانرا ڕاپه ڕینه خۆبه خۆیی یه که ی
زۆر به زوویی تێک بشکێ و ڕه وته بۆرژوازی و نیمچه بۆرژوازیه کان
سوار کۆڵی بن و کرێکاری لێ به دوور بکه ن له ده سه ڵات و به رهه
می ڕاپه ڕین.

هه روه ها ئه و بزووتنه وه شوراییه ی که دروست ببوو، نه یتوانی
که پیلان و به رگری خۆی هه بێت له به رامبه ر پیلان گێڕی بۆرژوازی
و ئیمپریالیزمی جیهان دا.
هه روه ها به شێک له و لاوازیه ده گه ڕێته وه بۆ ئه وه ی، که چینی
کرێکار حیزبی کۆمۆنیستی زانستی خۆی نه بووه له پێش ڕاپه ڕین. ئه
گه ر ئێمه ئێستاش هه ر به و جۆره بمێنینه وه که حیزبی خۆمان نه
بێت، یان هه وڵ بۆ حیزبی خۆمان نه ده ین. ئه وا ناتوانین ئه و ده
ووره مێژوویی یه ی که به چینی کرێکار دراوه له مێژوودا جێ به جێ
بکه ین.

که واته پێویستی بوونی حیزبێکی ئاوا له ئه زمه ی حیزبی بۆرژوازی
و وورده بۆرژوازیه کانه وه سه رچاوه ناگرێت. به ڵکو له پێویستی
به ده سته وه گرتنی گۆپاڵێکی جه رگ بڕه وه ده بێت له لایه ن
کرێکارانه وه، به رامبه ر به سه رمایه داران. هه روه ها په یوه
ندی کار و سه رمایه له نیزامی سه رمایه داریدا و په یوه ندی به
رهه م هێنانه کانی، پێویستی پێکهاتنی حیزبێکی کرێکاران به رجه
سته ده بێت. وه پراکتیک کردنی دروست بوونی حیزبێکی وا، له وه دا
خۆی ده بینێته وه که هاوڕێ و ئه ندامانی سبه ینی ئه و حیزبه، کۆ
و ئاماده بکات.

هه روه ها بۆ پێکهاتنی ئه و حیزبه پێویستی به ڕابه رایه تی به
توانا و نفوس هه یه، له ناو کرێکاراندا وه بتوانێت ستراتیژ و
تاکتیکی سه ربه خ□ی هه بێت. به هره مه ندبێت له توانای

لێکدانه وه سیاسی و ئابووری و کۆمه ڵایه تیه کانی ناوچه که و جیهان و ده ست بۆ باشترین ڕێکخستنی مارکسیستانه به رێت و بتوانێت له پرانسیپه کانی ڕێکخستندا به دیسپلین بێت. له گه ڵ ستراتیژی کۆمۆنیستانه ی زانستی چینی کرێکار. بۆ ئه وه ی ئه م حیزبه بتوانێت ئه رک و واجبه کانی خۆی له سبه ی ڕۆژی خه باتی دا به باشترین شێوه و بۆ دواکه وتن به ئاخر مه نزڵگای بگه یه نێت.
هه روه ها مافی په نابه ران له ده ره وه ی ووڵات دا، پێویستی به دیفاع کردن هه یه، که ئه ویش له ڕێگای ڕێکخراوێکی شۆڕشگێڕی په نابه رانه وه ده کرێت. به هاوکاری و هاوپشتی چینی کرێکار، له هه ر ووڵاتێک که تیایدا ده ژی. بۆ ئه وه ی بتوانێت مافی په نابه ری ڕوو له خوار و خراپی نه کات. به ڵکو به ره و کایه یه کی باشتری به رێت.

ئه وان له و ڕێکخراوه یانه دا، ئه توانن دوو ده وور بگێڕن ده وورێکیان ئه وه یه که دیفاع له مافه کانیان بکه ن و ده ووره که ی تریشیان هاوکاری و هاوئاهه نگی ئه نته رناسیۆنالیستی چینی کرێکاری لای ئێمه و لای خۆشیان به باشترین شێوه، په یوه ست بکه ن.
هه روه ها کۆمه کی مالی و مه عنه وی لای ئێمه بکه ن و بتوانن دیفاع له داواکاری و ناڕه زایی یه کانمان بکه ن و ببن به هێز بۆ ئێمه. ئه وه ی که ئه وان ته نها په یوه ندیان به ئێمه وه هه بێت، ناکاته ئه وه ی که په یوه ندیه کانمان گه یاندبێته ئاستی په یوه ندیه کی ئه نته رناسیۆنالیستیانه.
که کردنی کارێک بۆ ئه و هه ر پێکانه ی بزووتنه وه ی لای ئێمه و لای خۆشیان. له پێش هه موو کاره کانه وه یه. پێویسته خۆیان پێ چه ک بکه ن و بتوانن په یوه ندیه کانیان بپارێزن.

کێ بڕیار لەسەر پێکهێنانی حکومەت دەدات...؟ ... موزەفەر

عەبدوڵا

دوای چەند مانگ لە گاڵتەجاڕی هەڵبژاردنی پەرلەمانی عێراق کە لە ١٢ ئایاری مانگی ڕابردوودا بەڕێوەچوو، کە تا ئێستاش ئاکامەکەی بە تەواوی ڕانەگەیەنراوە بەهۆی گومان لە هەژمارو جیاکردنەوەی دەنگەکان، پرسی پێکهێنانی حکومەتی نوێ نەک هەر بۆتە جێگای قسەوباس و ململانێ، تەنانەت بۆتە جێگای هەڕەشەو گوڕەشەو ئەگەری شەڕو پێکدادانی نێوان دەستەو تاقمە ئیسلامی و تایەفی و قەومییە میلیشایییەکان لە ئاستی عێراق و کوردستانیشدا.

جا بەهۆی دواکەوتنی ئاکامی تەواوی هەڵبژاردنەکانەوە پەرلەمانی عێراق لەم ڕۆژانە ناچار بوو بڕیار لەسەر درێژکردنەوەی تەمەنی خۆی بدات. ئەم بڕیارەش ڕووبەڕووی ناڕەزایەتی هەندێک لە لایەنەکان بوەوە. لەوانە ڕەوتی حیکمە بەڕابەری عەممار حکیم و هاوپەیمانی دەوڵەتی یاسا بەرابەری نوری مالکی. هەروەها لە نێو لایەنەکانی ناسیونالیزمی کوردیش، بە تایبەتی پارتی، ناڕەزایەتییان هەبوو، بەڵام دیار بوو بە حوکمی لاوازی پێگەی ماڵی کوردایەتی لە بەغدا لایەنگری وا بەرچاویان بۆ پەیدا نەبوو. هەڵویستیان هەر ئەوەندە بوو وەک لەسەر زاری ئەندامانی فراکسیۆنەکەیانەوە ڕایانگەیاند، بەشداری کۆبونەوەیەک ناکەن تا پەرلەمان تەمەنی خۆی درێژ بکاتەوە. ئەم هەڵویستەی پارتی لە کاتێکدایە کە خۆیان چەندین جار نەک هەر تەمەنی پەرلەمانەکەیان درێژ کردۆتەوە، بەڵکو سەرۆکەکەیان شار بەدەرکردووەو زۆرێک لە ئەندامەکانی پەرلەمانیان بە شەقی پۆلیس و پاسەوانەکان دەرپەڕاند.

بەهەر حاڵ ئێستا هەموو لایەنەکانی بەشدار لە پرۆسەی سیاسی ئاڵۆزکاوی عێراقدا، دانی خۆیان جیڕ کردۆتەوە بۆ بەشداریکردن لە حکومەت تا بێبەش نەکرێن لە بەشە دزی و گەندەڵی و هەڵلوشینی سەروەت و سامانی ئەو وڵاتە لەسەر حیسابی گیان و ژیانی ملیونی جەماوەر.

هەموو ئەمانەش لە کاتێکدایە کە جەماوەری ئازادیخوازو بێبەش و ستەمدیدە هیچ چاوەڕوانییەکان نییە لەو حکومەتە نوێیە کە بڕیارە پێکبێت و، هەر بەم شێوەیەش هیچ دڵیان پێی خۆش نییەو نابێت. ئەم ڕاستییەش لە بەشداربوونی ڕێژەی کەمتر لە نیوەی دەنگدەران لەو گاڵتەجاری هەڵبژاردن ڕون و ئاشکرا دیاربوو. ئەمە سەرەڕای ئەوەش پرۆسەکە بەشێوەیەکی گشتی کەمترین نەزاهەتی تیا بەدی نەکرا هەر وەک زۆربەی چاودێران و نوێنەرانی وڵاتانی تر ڕایان گەیاندن.

لەلایەکی تریشەوە سوتاندنی هەندێک لە کۆگاکانی فۆرمی دەنگەکان و بڕیاری دوبارە بژاردنەوەی دەستی دەنگەکان چەند قاتی تر ڕیسوایی ناو□□کی ئەم بەناو هەڵبژاردنەی نیشاندا.

جا دوای خستنە ڕووی ئەم ڕاستیانە پرسیاری سەرەکی لێرەدا ئەوەیە ئاخۆ کێ بڕیار لەسەر پێکهێنانی حکومەتی نوێی عێراق دەدات..؟! هەر وەک کردومانە سەردێری ڕاوبۆچونەکەمان.

هەرچەندە وەڵامی ئەم پرسیارە بە شێوەو ڕواڵەت وا دێتە پێش چاو کە ئەوە براوەی یەکەمی هەڵبژاردنەکانە، کە رەوتی سائیرونە بە سەرۆکایەتی موقتەدا سەدر، بڕیاری پێکهێنانی حکومەت دەدات، بەڵام لە دونیای واقعداو لە ناو□□کدا وا نییە.

با کەمێک ئەم واقع و ناو□□ک□ □□شن بکەینەوە.

بەر لەهەر شتێک ناو□□کی کۆنەپەرستانەی زۆربەی هەرە زۆری ئەم دەستەوتاقمانەو نامۆیی و دژایەتیان بۆ ئازادی و دەنگدانی ئازادانە لە سایەی دەوڵەت و دەستورو یاسای ئازادیخوازانەو لانی کەمی مۆدیرن و سکولار لای ڕای گشتی شاراوە نییە. تەنانەت لە پێش هەموویانەوە ڕەوتی سەدر کە بڕیارە ئەوان ڕابەرایەتی پێکهێنانی حکومەتی بەناو تەکنۆکرات بکەن. ئەوان وەک زۆربەی دەستەو تاقمەکانی تر رەوتێکی بێ سنور تایەفی و میلیشایی و لۆمەپەنین.

هاوکات ئەمانە لەسەر وێرانەکردنی عێراق وەک وڵات و کۆمەڵگەیەکی مۆدێردن، لەلایەن ئەمریکاو هاوپەیمانەکانیان□و□، ه□روەها دەخاڵەتی سیاسی و سەربازی ڕژێمە کۆنەپەرستەکانی ناوچەکە، بوونە هێزو بەشدار لە دەسەڵات.

جا بەو پێیەی ئەمانە ئەمە ناو□□ک□ ئیسلامی و تایەفی و قەومی وعەشیرەتییەکانیانەو، بەم شێوەیەش بوونە بەهێزی میلیشایی وابه□ستە بە زلهێزە جیهانییەکان و ڕژێمەکانی ناوچەکە وەک ئەمریکاو تورکیاو ئیران و سعودیەو …هتد و بە پێی بەرنامەو سیاسەت و ستراتیژی ئەوانە کار دەکەن، هەربۆیە ئەوەی بڕیار لەسەر پێکهێنانی حکومەتی داهاتو دەدات ئەوە زلهێزە جیهانی و ناوچەییەکانن نەک دەنگ و ڕای دەنگدەرو لایەنی براوە.

لە ڕوویەکی تریشەوە دەکرێت ئەم واقع و ناو□□ک□یان ڕوشنتر بکرێتەوە. ئەویش ئەوەیە باشە بۆچی لیستی براوەی هەڵبژاردن، کە ڕەوتی سائیرونە، بە هاوپەیمانی لەگەڵ لایەنێکی تر، حکومەت

پێکناهێنێت کە ئیستیحقاقی خۆیەتی، بەڵام ئێستا وا بە فەزل لەدانەوە داوا دەکات هەمو قەوارەو لایەنەکان و پێکهاتەکان بەشدار بن لە پێکهێنانی حکومەت و نابێت کەس پەراویز بکریت..!

جا ئەم هەڵوێست و بانگەشەیەش خۆی لە خۆیدا ئەوە دەسەلمێنێت کە بڕیاری پێکهێنانی حکومەت نە لای دەنگی دەنگدەران و پرۆسەی هەڵبژاردنەو نە تەنانەت بڕیاری لایەنی براوەشە، بەڵکو ئەوە ئاکامی ململانێ و کێشمەکێش و هێزهاوسەنگی و گەییشتن بە ڕێکەوتنی زلهێزە جیهانی و ناوچەییەکانە کە بڕیار لەسەر پێکهێنانی حکومەتی ئیسلامی و تایەفی و قەومی و عەشیرەتی دەدات کە هەمان ناوەڕۆکی پێشوی حکومەتەکانی تری دەبێت. تەنانەت لەرزۆکتر و دارزیوترو گەندەڵتریش دەبێت.

لە ڕاستیداو لە ناوەڕۆکدا ئەوەی پێکدێت نەک هەر ئاکامی ئەو هەڵبژاردنە گاڵتەجاریەش نییە کە کەمتر لە نیوەی خەڵکی عێراق دەنگیان پێداوە تەنانەت لەسەر خواست و ئیرادەی ڕاستەوخۆی لیستی براوەش نییە، بەڵکو ڕێکەوتنەوەیەکی نێوان هەموو ئەو دەستەو تاقمانەیە لەسەر دابەشکردنەوەیەکی تازەی پێگەی دەسەڵات و دزینی سەروەت و سامانی عێراق ئەویش دوای ڕێکەوتنی زلهیزە جیهانی و ناوچەییەکان بە هەمان ئامانج…

خەڵکی سەرتاسەری عێراق، کە زوربەی هەرە زۆریان بە بەشداری نەکردن لە هەڵبژاردنەکاندا، نایەکی گەورە و نارەزایەتی واقعی خۆیان بەرووی دەسەڵاتی تاڵانچی و میلیشیایی و خۆشخزمەتی وڵاتانی ناوچەکە بەیان کرد، پێویستە بە پەرەدان بە نارەزایەتیەکانیان و بەرینکردنەوەو خۆرێکخستنیان، بزوتنەوەی نا بە دەسەڵاتی قەومی دینی و تایفی و وەرێبخەن و رەنگە نەدەن حکومەتی ئایندەی عێراق لەسەر بنەمای قەومی و دینی و تایفی پێک بێت… لەجێگای ئەوە داوابکەن کە حکومەتی ئایندەی عێراق لەسەر بنەمای هاوڵاتی بوون دروستبکرێت و دەوڵەتی عێراقیش بە بەشداری هاوڵاتیان و تاکەکانی و ئیرادەی سیاسی ئەوان بینابکرێتەوە، نەک لەسەردەستی ئەو هیزە کۆنەپەرستانەو و بە مۆڵەتی ئەمریکاو غەرب و دەوڵەت چنگ بەخوێنەکانی ناوچەکە. هەر حکومەتێک کە لەسەر بنەمای قەومی و دینی تایفی پێک بێت… دەبێتە مەتەکەی سەر دەی خەڵکی عێراق و ناوچەکە و قڵشتی نێوان خەڵکی عێراق لەسەر بنەمای ئەو ناسنامانە قوڵتر دەکاتەوە و ئایندەیەکی رەش بەدوای خۆیدا پەلکێش دەکات… نابێ رێگە بدرێت سیناریۆیەکی ئاوا بەسەر خەڵکی عێراق و ناوچەکەدا بسەپێنرێت…

تێبینی:
ئەم نوسینە لە ڕۆژنامەی بۆ پێشەوەدا بڵا وکراوەتەوە

(دیاری باوکم)- پاییز زوو دێت … هەژار حوسێن

لەگەڵ پاییز و
خوڕە بارینی باران بێدارم.
چۆڵم لەو دەستانەی گیانم ختووکه ده‌ده‌ن.
بێکەس به‌سه‌ر ئەو شەقامەی وێڵی نادیاری□, رادەبرم.
زویریی یار، با تاریکی و دڵداریش بێت،
پێدەشتەکانیی ره‌شبینی بۆ چۆڵبوون جێدەهێڵم.
(به‌ردی ره‌شی وارنشینان. ناوه‌که‌م بیر نییه)
هەوارەکان چ نادیار□ک دەدەن بەهەنگاوەکانم؟
نهێنی ئەو مامەنەم لەیاد ناچێته‌وه
که پاییزی هات و
سه‌رقاڵی وه‌سیه‌تێکی غه‌ریبتر له خۆمی کردم.
خودایه، رووتبوونه‌وه شه‌رمهێنه یان خ□ختنه پێستی تره‌وه؟

پاییز؛ خۆبینینەوەی بریندارانەی دایکایه‌تییه
ل□ بەر چاوی کوکوختیەک.
ده‌شێ رووتبوونەوەی کچێکی ئەتککراوی ماڵە هەژارێکیش بێت
چه‌ند شه‌قاوێك دوور له چاره‌نووسی به‌شوودان.

پاییز زوو دێت و
زرینگانەوەی یاده‌وه‌رییه‌کی خێرا رۆیشتوو ده‌خاته بەر گوێچکەم.
له‌گهڵ پاییز
گەڕانەوەی لاشەیەکی شەکەت،
کە زەوی بەدەست پیربوونی دەناڵێنێ
داهاتووم□ ده‌باته به‌رده‌م زراوچوون.

پاییز زوو دێت و
سەرگەردانبوونی کاتژمێر و

ڕێكەوتە پووچەكانى گەمەى ژيان،
جەستەى كوناشبووم،
دەخەنە بەر تيرى سەرەڕۆييەكانم.

تووند باوەش بە پاييزدا دەكەم و
پێى دەڵێم:
باوكى پيرۆزم چى بە ديارى بۆ منداڵى ناردووم.
كەچى ئەو مۆڕەيەكم لێدەكات و
لەبەر خۆيەوە: هەم، قوڕمساخى حەڕامزادە.

پاييز زوو دێت:
ڕۆژەكان، سيماى جەنجاڵييان دەشارنەوە.
يەكشەممە لە ترەك دەدا
ب□ پرتەوبۆڵەوە كوا نەوت،
ئاخر جەستە گرمۆڵەبووى من،
كوا بە رۆژەكانى ترى هەفتە گەرم دەبێتەوە.

لێ ئەو پياوە كەسنەناسە و
ئەو سەرابەى شيوەنى تيا دەكات
مودمينە بەعەشقى بارانێكى نەهاتى پاييزانە.
ئەوكانىەى خۆى تيادەشوات
مەستە بەجەستە رووتەكانەوە،
كەچى ئەم تاقەتى ژماردنى كاتژمێرە كوژراەكانى نىە.

پاييز زوو دێت
كەچى من هەر پياوە كەسنەناسەكەى جارانم.
شوێن و هەتەرم هەوارە تاريكەكانە.
من كورى نيشتيمانێكى گێلم.
بە باران وشك دەبمەوە.
بەوەرينى گەڵاكانى پايز تەر دەبم.
گەرماى ناوكوچەكانى هاوين سرم دەكەن.
سەرماى زستان دەمسوتێنێ.

سە رسام نەبوم بەوەى
ئاخۆ بەرلافاوى رەشەباكانى خەياڵ كەوتوە
يان ژيان پێچەوانەبۆتەوە
لەسەيركردنى دەمامكەكان تێگەيشتووم
ئەم وێرانگەيە دووكەڵ چۆتە ناخى.

کۆڵانێکی تاریک ئاسودەی دەفرۆشێت
ئەم کەلاوەیە هێندە چۆڵە توخمی بیابان،
بۆنی ڕشتنی خوێنی ڕوبارێ لێدێت.

پاییز زوو دێت
من باوەش بە پاییزدا دەکەم و
پێی دەڵێم ئەی کوا باوکم.
باوکم چوو دیارییم بۆبێنێ،
خۆی هیچ، کوا دیارییەکەی.

قەت خوانەکات پاییز دیاری باوکم بێت
ئاخر ڕەنگە ڕۆژێک بخرێتە ناو تابوتێک و
بێتاقەتی، لەناو قەدی ببەستنەوە.

کەس باوەری نەدەکرد مانگ بەمەستی
لەتاریکی شەوبێتەوە. بەئاهێک بەئەستێرەکان بڵێ
فیز بەروناکیەکەی من لێمەدەن
سەرچاوەکەی من هەرێمێکە لەشەوقی رۆژ
نەیزەکەکە لەهۆش خۆی چو

رۆژ دودڵ لە هەڵاتن
مانگ لە ئاوابون.
فریشتەیەک کەماندوو بوو،
لە نووسینی ئەحمال، جەگەرەیێکی داگیرساند
لاوی دەف ژەنیش ل□ بەرخۆیەوە:
دەیووت پاییز زوو دەێت
گەڵاکان زەرد دەبن
بەگەڵاکان تەردەبم
بەڵام بڵێی دیاری باوکم لەگەڵ خۆی بێنێ؟

هەژار حوسێن

منداڵان ئایندەی گەشی کۆمەڵەن … ئامادەکردنی:عەلی حەمەڕەشید بەرزنجي

منداڵان ئایندەی گەشی کۆمەڵەن ،ناونیشانی کۆنسێرتی گۆرانی و مۆزیکی تیپی هونەری منداڵانی سلێمانی بوو کە ئێوارەی ڕۆژی پێنج شەممە ٢١/٦/٢٠١٨ کاتژمێر (٨) ی ئێوارە لە شاری یاری سلێمانی بۆ منداڵانیان پێشکەشکرد.کە (١٣) گۆرانی منداڵانی لە خۆ گرتبوو بۆ ناوەکانی(فیستیڤاڵ، یەکی حوزەیران،ئێوە ئێوە،گوێ شەوە،وێنەکێشان،هاوڕێی ئاژەڵان،هێ منداڵان،میوان،ئاشتی خواز،دایکی میهرەبان،دایکم،باران باری، میزەڵان) کە هۆنراوەی گۆرانییەکانیش هی شاعیران(ئاکۆمحمد سابیر،عەلی حەمەڕەشید بەرزنجی،ئەمین محەمەد،توانا جەمال،سەلام ڕەشید،گۆران،فەرهاد ئەحمەد بەرزنجی،جوتیار ژاژڵەیی،هیوا خگاگ)شایانی باسە کە هونەرمەند لوقمان سەلیم کە میوانداری کرابوو بە دەنگە خۆشەکەی دوو گۆرانی بۆ منداڵان وت و دڵخۆشی کردن،هەروەها مامۆستا مۆفەق لەهەنیش بە دوو گۆرانی بەشداری کرد و ئەویش بە هەمان شێوە دڵی منداڵانی خۆش کرد.

هەروەها ئەم هونەرمەندە بچکۆلانانەش بە دەنگە ناسک و خۆشەکانیان کۆنسێرتەکەیان زیاتر ڕازاندەوە و ئەوانیش خۆشییەکی زیاتریان خستە دڵی منداڵان و ئامادە بووانەوە(نمە لوقمان،سارا/ سیما سیروان،سەنا تا دەرون،هەوەند چێنەر،لالە لوقمان،لیا سەرکەوت،پەریا سەرکەوت،ئەوین دانا) کە هەریەک لەم بەڕێزانەش ئاوازی گۆرانییەکانیان دانابوو(مۆفەق عارف لەهەنی،محەمەد عەتا،سەلام ڕەشید،توانا جەمال،ئەنوەر قەرەداغی،ئارام محمود،ئارام سەردار،هەڤاڵ ئەنوەر، هیوا خگاگ،هەژار عوسمان،فۆلکلۆر)هەروەها ئەم ژەنیارانەش بەشدار بوون(مۆفەق عارف لەهەنی بە فلوت،محەمەد عەتا بە ئۆبوا و گیتار،مازیار بەختیار بە کەمانچە،محەمەد مەولود بە عود،ڕیاز نزار بە کیبۆرد) کە کاشما ئەحمەد و لیزان عەباس پڕۆگرامەکەیان پێشکەش دەکرد و هەرێز کەمال و گوڵان بەکر و نژە ئەکرەم لیژنەی پێشوازی بوون.

بە هاوکاری شاری یاری سلێمانی و بەسەرپەرشتی مامۆستا مۆفەق عارف لەهەنی بوو.لە ڕاستیدا ساڵانە تیپی هونەری منداڵانی سلێمانی

بەبەردەوامی و لە بەنە تایبەتەکانی منداڵانیش دا وەک ڕۆژی جیهانی منداڵان و سەرەتای دەستپێکردنی دەوامی قوتابخانەکان ،چالاکی ئەنجام دەدات و دڵی منداڵانی کورد خۆش دەکات سەرباری قەیران و نەبوونی و کێشە و گرفتەکان کە ئەمەش مایەی شانازییە بۆ ئەو تیپە جوانە و لە هەمان کاتیشدا وەک ئەستێرەیەکی پرشنگدار بە ئاسمانی هونەری منداڵانەوە دیارە و بێجگە لە منداڵانی سلێمانی سەردانی شارەکانی تریشیان کردووە تا منداڵانی ئەو شارانەش دڵخۆش بکەن لە ڕێگەی بەرهەمە جوان و ناسکەکانیانەوە ،وەک (هەولێر وهەڵەبجە و کەلار و کفری و دەربەندیخان و هەورامان و خورماڵ وبازیان و سیدسادق و کەرکوک و پشدەر) کە ئەمەش دڵسۆزی و خەمخۆری زیاتری ئەم تیپە ئازیزە دەردەخات بە منداڵان و پەرۆشیان بۆ ئەوەی بە ساتێک ئەوانیش بکەنە هاوڕێی خەندە و قاقا لێبدەن و سەما بکەن لە دنیا جوانە ڕەنگاڕەنگییەکەی خۆیاندا. ئەم تیپە ٢٨ ساڵە دامەزراوە و بەردەوامن لە کار و چالاکی هونەری لە بوارەکانی شانۆیی و ئۆپەرێت ومۆزیک و گۆرانی و شێوەکاری بۆ منداڵان.

تا ئێستا ئەم تیپە زیاتر لە ٢٠٠ کۆنسێرت و فیستیڤاڵی گۆرانی و مۆزیکی بۆ منداڵان و نزیکەی ٣٠ شانۆیی و ئۆپەرێت و ٥ کورتە فیلمی منداڵانی پێشکەش کردووە.دوایەمین شانۆیی(بوکەکەی سۆز) بو کە لە ١/٤/٢٠١٨ دا نمایش کرا.چالاکییەکانی تیپ زۆربەی بە دیاری و بەبەرامبەر بووە بۆ منداڵان.ئەم تیپە بەردەوامن و بەردەوامیش دەبن لەو خزمەتە مەزن و کەم وێنەیەیاندا بۆ منداڵانی کورد ،کە ئەمەش پێویستی بەوە هەیە کە بەرپرسان لە وەزارەتەکانی پەروەردە و ڕۆشنبیری لایەکی لێبکەنەوە وهاوکاریان بکەن تا کارەکانیان کە بۆ منداڵانی کوردیان ئەنجام داوە و ئەنجامی دەدەن بگاتە منداڵانی دوور ترین گوندی کوردستان لە ڕێگەی سیدی و تیڤییەکانەوە،چونکە وەک سەرنج دەدەین سەرجەم کارەکانیان پەروەردەیین و بەشێوەیەکی هونەری بەرهەم هاتوون.چەندە خۆش دەبوو کە دوای کۆتایی هاتنی هەموو کۆنسێرتێک بەرهەمەکەیان بە شێوەی سیدی بەدیاری بدرایە بە هەموو ئەو منداڵانەی کە بەپەرۆشەوە هاتوون دانیشتوون و گوێ لە گۆرانییەکان دەگرن.

دواتریش بگەیشتایە قوتابخانە و هەموو ئەو شوێنانەی کەمنداڵان ڕووی تێدەکەن.لێرەدا بەپێویستی دەزانم کە ڕووبکەمە ئەو کەسە دڵسۆزانەش کە دەیانەوێت خزمەت بە منداڵان بکەن دەتوانن ببنە سپۆنسەر بەکارەکانیان تا ئەوانیش زیاتر و زۆرتر پێشکەش بکەن.هەروەها دەتوانن ببنە سپۆنسەر بۆ ئەو شاعیر و نوسەرانەش کە

کار بە منداڵان دەکەن ، تا لەگەڵ سیدییەکەدا کتێبێک یان دوو کتێبی منداڵان وەربگرن کە من دڵنیام هەرگیز ئەو خۆشییەیان بیرناچێتەوە وئایندەیان گەشتر دەبێت.ئەوەتا ناونیشانی ئەم کەنسەرتەش بریتییە لە(منداڵان ئایندەی گەشی کۆمەڵن)ڕاستە منداڵە ئایندەی گەشی کۆمەڵە،بنیاتنەری کۆمەڵە ، بەڵام دەبێت بەشێوەیەکی دروست پەروەردە بکرێت و هەوڵ بدرێت سەرجەم پێداویستییەکانیشی بۆ دابین بکرێت بەپێی توانا تا لە بنیات نانی ئەو ئایندە گەشەدا بەشدارێکی چالاک و گورجوگۆڵ بێت و بە داهێنان و هەوڵەکانی بەشداربێت لە پێشکەوتنەکان و سەرکەوتنەکان و دەرکەوتنەکانی نیشتمانەکەیدا.من کاتێک ئەو ناونیشانەم بینی وەک شاعیرێک کە ساڵانێکە بۆ منداڵان دەنوسم و زۆر لە هۆنراوەکانیشم کراون بە گۆرانی و ئێستا بەرهەمی ئەم تیپە ئازیزەن ،ئەم هۆنراوەیەم بۆ نوسین کە هەر بە ناونیشانەکەی ئەوانەوەیە.بەو هیوایە ئەمیش لە کارەکانی داهاتووی ئەم تیپە ئازیزو خۆشەویستەدا ببێتە گۆرانییەکی خۆش .

منداڵ و ئایندە

هەر منداڵان ئایندەی گەشی کۆمەڵن هەموو
پڕن لە بەهرە و هیوا و خەون و خۆزگە و ئارەزوو
بەوانەوە شانەی ژین ڕەنگاوڕەنگ و شیرینە
پڕە لە قاقا و خەندە و هەرخۆشی و پێکەنینە
بڕۆن بۆ هەر جێگایەک شادی لەوێ میوانە
سیمای دەگیری منداڵە هەتاکو بڕێی جوانە
دەڵێی خەرمانی گوڵن هەندە بێگەرد و پاکن
بنیاتنەری کۆمەڵگەن،ئایندەی گەل و خاکن

٢٠ /٦/٢٠١٨

ئستاش بەم دەگریت …؟ … روخۆش

موستەفا

ئێستاش وەک شەوانی زوو بیری ڕوخسارم دەکەیت
حەزدەکەیت لەجیاتی چرا بێم و ل□ بەرامبەرتدا بسوتێم
حەز دەکەیت پێچەوانەی شەمع بم و
بڵێم ووریابە باڵەکانت نەسوتێن
بیری پێکەنینەکانم دەکەیت ..؟؟
یان ئەوەی چیرۆکی ڕۆژگارم بۆت دەگێڕایەوە
باسی پاڵەوانەکانم دەکرد
پێم دەوتی ئەمڕۆ لەڕێگامدا بۆ ماڵەوە دەستم بەسەری چەند گوڵدا
هێناوە …
ئێستاش بیرم دەکەیت ….؟؟
بیری ئەو ڕۆژانە دەکەیت هەڵیت وپەڵیتم دەووت
نەکا دەوورت چۆل بێت و بێ دەنگی دەوورت بتەنێ
هەربەڕاست بیرم دەکەیت ..؟
بیری ڕۆژانی زوو ..؟
بیری دەنگی پێڵاوەکانم کەدەهاتم بۆلای تۆ ..
بیری ئەوساتانەی دەرگای ماڵم دەکردەوە
ماندووبووم دەمویست بگەڕێمەوە …
بیری بۆنی دەستی دایکمم کردبوو …..
چاوە میهرەبانەکانی ڕۆژیان لێ تار کردووم …..

روخۆش موستەفا